ГОДИШЕН ОТЧЕТ

2023

фондация
асоциация
анимус

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ..... стр. 2

II. ДЕЙНОСТ ПРЕЗ 2023 г. ..... стр. 5

III. ДИРЕКТНА РАБОТА С ПОСТРАДАЛИ ОТ НАСИЛИЕ..... стр. 8

IV. ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ. ПОВИШАВАНЕ НА ОСВЕДОМЕНОСТТА НА ОБЩЕСТВОТО ЗА ПРОБЛЕМИТЕ НА ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ..... стр. 25

V. ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕ И ПРОМОЦИЯ НА ПСИХИЧНО ЗДРАВЕ..... стр. 40

VI. ПРЕВЕНЦИЯ НА ТРАФИК НА ХОРА И ПОДКЕПА ЗА БЕЖАНЦИ И МИГРАНТИ..... стр. 46

VII. УЧЕБЕН ЦЕНТЪР..... стр. 52

VIII. СТАТИСТИКА ЗА 2023г..... стр. 55

ВЪВЕДЕНИЕ

Изминалата 2023 г. може да се определи като усилна и спорна година за фондация „Асоциация Анимус". След абсурдните атаки и неоснователни обвинения, свързани с изпълнение на нашата мисия, за равенство между половете и здравословни отношения в семейството и обществото, махалото се върна и нашата кауза се радваше на голяма медийна и обществена подкрепа. Защото „на лъжата краката са къси", хората проумяха, че пропагандата свързана с понятието „джендър" цели да всява страхове и да ни разделя и противопоставя с оглед на партийни облаги.

Партньорството ни със Столична община продължи да се развива устойчиво, чрез социалните услуги, които управляваме:

Правна клиника за жени и деца, пострадали от домашно насилие стана много търсена, защото е изключително полезно за пострадалите да им се помага безплатно при изготвяне на молби за защита.

Детският център за застъпничество и подкрепа „Зона ЗаКрила", шест години беше подкрепян от Уницеф и през изминалата година стана държавно делегирана дейност. Той предлага комплексна грижа за деца свидетели и жертви на насилие и техните семейства. Нашите потребители са предимно пострадали от сексуално насилие и работата по тези случаи е комплексна и сложна, включва и подкрепа за участие в съдебни процедури и щадящи и нетравмиращи разпити в „Синя стая", с която разполагаме.

Два кризисни центъра за жени и техните деца, пострадали от насилие, „Света София" и „Света Петка" са винаги пълни с пострадали, но и с множество проблеми. Веднага щом се оплаче един извършител на насилие и в центровете пристигат на проверки поне 5-6 институции. Годината беше изпълнена с проверки в кризисните центрове, които ни помагат да сме винаги изрядни и с пълна и точна документация.

Същевременно продължихме устойчивото развитие на Комплекса за социални услуги, който се състои от звено „Майка и бебе" и Център за обществена подкрепа, чийто капацитет винаги е надвишен, поради голямата потребност на семействата от безплатна психологична помощ за тях и техните деца а също така от социално застъпничество, музикална рехабилитация за незрящи деца и обучение и подкрепа на хора, решили да осиновят дете.

Важен акцент е плодотворното ни сътрудничество с УНИЦЕФ. Успешно изградихме ресурсен център, за предоставяне на методическа помощ и обучение на колеги и успяхме да поставим основите на 3 нови социални услуги „Зона ЗаКрила" в градовете Ямбол, Варна и Кюстендил.

Наред с всичко това, продължаваме нашата мисия за промоция на психично здраве и емоционална интелигентност чрез обучение на учители на ученици от 5 до 15 години. Програмите ни за психично здраве се обогатиха с още една - по методиката „Ситуация, Възприятие, усЕщане, оТговор, прозренИя“ - /СВЕТЯ/ за развитие на умения за справяне в трудни ситуации и психична устойчивост на деца от 11-13 години.

Пилотирахме и иновативна и много успешна инициатива с 4 софийски училища – мобилен психологичен кабинет, който да подпомогне работата на училищните психолози за справяне с негативните последици върху психичното здраве на децата след КОВИД 19.

5555 потребителя ни се довериха и се обърнаха към нас за подкрепа през миналата година, което ни задължава да се стремим да се развиваме.

Активно продължаваме и застъпническата си, обучителна и просветна дейности.

През миналата година обучихме **450** професионалисти психолози, социални работници от социалните услуги, училищни психолози и учители, служители от структури на МВР и съдебната система.

Положихме много усилия за приемането на поправките към Закона за домашното насилие. Участвахме активно в работната група по изготвяне на изменението и допълнението към Закона за защита от домашно насилие. В началото 2023 година бяхме свидетели на срамно заседание на Народното събрание и Закона не беше приет. Незнанието, обвиненията, безсърдечието и жестокостта, беше остро критикувано от нас. Проведохме множество срещи, събития, анализи и още критики за приемането на проектозакона. Участвахме в много медии и предавания по темата. Водихме разяснителна кампания за включването на „интимната връзка“ в Закона. Обединихме усилия с други неправителствени организации и създадохме коалиция „Заедно срещу насилието“. В средата на годината Законът бе приет.

Държавата пое ангажимента промените в Закона за защита от домашно насилие да стартират в началото на 2024 година, но не направи необходимото това да се превърне в реалност. Затова нашите усилия продължават и в следващата година с други задачи.

Зароди се в хората и нова мотивация – да допринесат, да участват с щедрост при помощта на пострадалите в нужда. Отделни личности, отдени фирми сами ни търсят за да дарят средства, храна, дрехи, играчки и др.

Всичко, което се случи в нашата организация през 2023 година стана възможно благодарение на многобройния ни професионален екип, за който организирахме редица интересни надграждащи обучения и участвахме активно в най-престижните международни

конференции в нашата област. Високото качество на услугите е залог за психичното благополучие не само на нашите клиенти, но и на хората, които ги предоставят.

Накрая, от името на ръководството, бихме искали да изкажем радостта си, че работим с високо образовани и морални колеги. Знаем, че и ние сме потърпевши от кризите в обществото ни и при нас има трудности, така че трябва да продължим усилията си да укрепваме връзките помежду ни, за да се справим с бъдещите предизвикателства.

Благодарим на всички, които са ни подкрепяли морално и финансово, както и на нашите колеги и доброволци.

Надежда Стойчева

Мария Чомарова

ДЕЙНОСТ ПРЕЗ 2023 г.

ДИРЕКТНА РАБОТА С ПОСТРАДАЛИ ОТ НАСИЛИЕ

1. Гореща телефонна линия за пострадали от домашно насилие (17/06/2022 г.– 17/06/2023 г.; 05/06/2023 г.– 05/06/2024 г.), финансиран от Министерство на правосъдието; № 93-00-94, 17/06/2022;
2. Комплекс за социални услуги за деца и семейства – Център за обществена подкрепа (19 януари 2023 г. – 19 януари 2028 г.), социална услуга на Столична община, предоставена за управление с конкурс като държавно делегирана дейност;
3. Комплекс за социални услуги за деца и семейства – Звено „Майка и бебе" (19 януари 2023 г. – 19 януари 2028 г.), социална услуга на Столична община, предоставена за управление с конкурс като държавно делегирана дейност;
4. Кризисен център за пострадали от насилие "Св. Петка" (1 март 2018 г. – 1 март 2023 г., 1 юни 2023 г. – 1 юни 2028 г.), социална услуга на Столична община, предоставена за управление с конкурс като държавно делегирана дейност;
5. Кризисен център за пострадали от насилие „Св. София" (10 октомври 2022 г. – 9 октомври 2024), социална услуга на Столична община
6. Детски център за застъпничество и подкрепа "Зона ЗаКрила" (1 януари 2023 г. – 31 март 2023 г.), финансиран от УНИЦЕФ България;
7. Правна Клиника за жени и деца жертви на домашно насилие (12 август 2022 г. – 11 август 2024 г.), социална услуга на Столична община
8. Център за обществена подкрепа „Зона ЗаКрила" (1 април 2023 г. – 31 март 2028 г., финансиран от Столична община;
9. „Development of a Resource Hub for Scaling up the Child Advocacy Centre "Zona ZaKrila" in Bulgaria" – (1 април 2023 г. – 31 март 2024 г.), финансиран от УНИЦЕФ

ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ. ПОВИШАВАНЕ НА ОСВЕДОМЕНОСТТА НА ОБЩЕСТВОТО ЗА ПРОБЛЕМИТЕ НА ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ

10. Институционална подкрепа от фондация „ОАК" в борбата срещу насилие над жени (ОАК Core Grant) (1 септември 2019 г. – 31 март 2023 г.), финансиран от фондация „ОАК"
11. Защита правата на човека (9 юли 2021г. - 8 април 2024 г.), финансиран от фонд „Активни граждани". Проектът се осъществява в партньорство с организациите:, Фондация „Фонд за превенция на престъпността ИГА" – Пазарджик, Фондация „Български адвокати за защита правата на човека" – София. Фондация „ДА", гр. Пловдив е главен апликант по проекта.

12. Подобряване на защитата на жертвите на домашно насилие в България (1 декември 2022 г. – 30 ноември 2023 г.), финансиран от посолство на Кралство Нидерландия в България
13. Комуникация на гражданското общество и застъпнически кампании за Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие чрез прилагането на обща методология, разработена от Съвета на Европа, мрежата на WAVE и UN Women (01 декември, 2022 г. – 31 юни, 2023 г.), финансиран от Съвета на Европа
14. "Body Shining" (1 декември 2020г. – 30 април 2023г.), финансиран от програма „Erasmus+" на Европейска Комисия
15. "empoWORD – Чуй нейния глас" – (1 юни 2023 г. – 31 декември 2023 г.), финансиран от French Embassy
16. Многостепенен подход към повишаване капацитета на професионалисти, работещи с жени и деца – (23 януари 2023 г. – 22 януари 2024 г.), финансиран от УНИЦЕФ /trainings/
17. „Мисия: възможна" на БФЖ, (1 декември 2023 г. – 1 декември 2024 г.), осъществявана в рамките на проект № 101091529 – BIRDS in BG, съфинансиран от Европейския съюз („ЕС") по Програма „Граждани, равенство, права и ценности".

ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕ И ПРОМОЦИЯ НА ПСИХИЧНО ЗДРАВЕ

18. Reboot Now - Превенция на насилието, основано на пола, в училищата след локдаун (1 март 2022 г.– 28 февруари 2024 г.), финансиран от Програма "Граждани, равенство, права и ценности" (CERV) на Европейска комисия
19. OAK Exit Grant (15 септември 2022 г. – 15 август 2023 г.), финансиран от Фондация „Работилница за граждански инициативи" и Фондация ОАК
20. Multi-Layered Information Strategy on Gender-Based Violence and Mental Health Awareness (WHO), (26 юли 2023 г. – 31 декември 2023 г.), финансиран от WHO

ПРЕВЕНЦИЯ НА ТРАФИК НА ХОРА И ПОДКЕПА ЗА БЕЖАНЦИ И МИГРАНТИ

21. SAFE HUT – (1 април 2023 г. – 31 март 2025 г.), финансиран от AMIF
22. SAPE - Образование за възрастни в подкрепа на жертвите: Овластяване на мъже, пострадали от трафик на хора и тежка експлоатация. Обмен на опит и разработване на препоръки (1 октомври 2022 г. – 1 юли 2024 г.), финансиран от програма „Erasmus+" на Европейска Комисия
23. Regional Response to Trafficking in Persons Ukraine Crisis (1 октомври 2023 г. – 30 юни 2026 г.), финансиран от Държавен департамент на САЩ

УЧЕБЕН ЦЕНТЪР

24. **Дейности на учебния център към фондация „Асоциация Анимус“ (1 януари 2023 г. – 31 декември 2023 г.)**

ДИРЕКТНА РАБОТА С ПОСТРАДАЛИ ОТ НАСИЛИЕ

Поддържане на национална телефонна линия за пострадали от домашно насилие – 02/981 76 86; 0800 18 676

По договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с рег. № 93-00-94/17.06.2022г., **сключен с Министерство на правосъдието**
Време на изпълнение на договора: **17.06.2022г. – 17.06.2023г.**

По договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с рег.№ 93-00-55/05.06.2023г. в сила от 18.06.2023г., **сключен с Министерство на правосъдието**
Време на изпълнение на договора: **18.06.2023г. – 18.06.2024г.**

Услугата „**Поддържане на национална телефонна линия за пострадали от домашно насилие – 02 981 76 86; 0800 18 676**" има следните цели:

- поддържане на денонощен режим на работа на линията, включително в почивни и празнични дни;
- консултиране и подкрепа на пострадали от насилие;
- осигуряване на специализирано юридическо дежурство веднъж седмично;
- насочване към служби и социални услуги в цялата страна, които да съдействат на пострадалите.

Целевите групи, към които е насочен проектът, са:

- пострадали от насилие жени, мъже и деца, както и техните близки;
- консултанти на Националната телефонна линия за пострадали от домашно насилие.

Основните дейности по проекта бяха:

- 24-часово функциониране на Национална телефонна линия за пострадали от домашно насилие 02/ 981 76 86/0800 18 676;
- провеждане на консултации по имейл;
- виртуален чатбот, който да консултира в реално време по най-често задаваните на линията въпроси.

Постигнати резултати за периода **01.01.2023г. – 31.12.2023г.:**

- Проведени са общо **2821** телефонни консултации на хора, преживели насилие.
- Проведени са **135** телефонни консултации с юрист във връзка с правата на пострадалите съгласно ЗЗДН.
- Проведени са **105** консултации по имейл с пострадали от насилие.
- Проведоха се **две кампании за набиране на нови консултанти** и **две 5-дневни интензивни обучения** в периодите 13.03. – 17.03.2023г. и 06.11. – 10.11.2023г. за въвеждане в работата на новите членове на екипа.
- В отчетния период са провеждани редовни **супервизии** в групов формат два пъти

месечно и **екипни срещи** с цел организиране на работния процес веднъж в месеца.

В сравнение с 2022г., когато на линията са били регистрирани общо 2394 обаждания, през 2023г. има повишаване в общия брой проведени разговори (2821), както и на обажданията, свързани с преживяно домашно насилие – през 2022г. те са били 1695, а през 2023г. – 1842. Отчетен е спад в процентното съотношение на консултациите за домашно насилие – 70,8% от всички обаждания през 2022г. в сравнение с 65,3% от всички обаждания през 2023г.

На 01.10.2023г. линията навърши 26 години от своето създаване. До момента нейните консултанти са провели над 49 000 разговора с пострадали и техни близки, търсещи помощ и подкрепа.

И през 2023г., при предоставяните социални услуги, съгласно чл.15 от ЗСУ, продължава да е ключова и устойчива дейност, подкрепата на деца в риск и техните семейства в КСУДС. Това са дейности за терапия и възстановяване на деца, жертви на насилие, за подобряване на родителски умения, за придобиване на умения за самостоятелно справяне с проблеми и затруднения и повишаване качеството на живот на децата и семействата в трудна житейска ситуация, за реализиране на права, за превенция от раздяла, за превенция на недостатъчно добра родителска грижа, за придобиване на умения за самостоятелност, за независим живот и преодоляване на социално изключване.

Тези дейности се реализират в рамките на социалните услуги в ЦОП, КСУДС, които се декомпозирани в следните услуги съгласно чл. 15 от ЗСУ, за които организацията е лицензирана: Информиране и консултиране; Застъпничество и посредничество; Общностна работа; Обучение за придобиване на умения; Терапия и рехабилитация;

За 2023 година в Центъра за обществена подкрепа /ЦОП/ са предоставени услуги на **306** потребители по **270** случая. Разпределението на потребителите по пол, е: **118 мъже** и **188 жени**. **136** от потребителите на услуги са **деца,** съответно **74 момичета, 62 момчета**; **170 са възрастни,** съответно **114 жени и 56 мъже**, разпределени както следва – родители – **109**, осиновители – **47** и близък-роднина – **14.**

Насочвания за 2023г.: Задължително предписание – 1; Заповед – 3; Заявление -59; Заявление от училище – 36; Направление -71; ПОП – 133; Съдебно решение – 3.

И през 2023г., продължава предизвикателството пред системата за закрила на детето за разбирането и прилагането на разпоредбите на ЗСУ и ППЗСУ паралелно с разпоредбите на ЗЗД и ППЗЗД, което поставя предизвикателство и при предоставянето на социалните услуги.

От направения анализа на насочванията за 2023г. извода ни е, че продължава тенденцията за чести случаи на формално изготвяне на предварителна оценка на потребностите и насочване на деца и родители с ПОП от ДСП към услуги, без задълбочено изследване на заявката, трудността и очакванията на клиентите, без отчетени рискове.

Въпреки предизвикателствата екипа от специалисти е удовлетворен от получените обратни връзки и от родители и от децата им. Над 80% от подадените обратни връзки са положителни. Всички деца, с малки изключения, изразяват благодарност към екипа за получената помощ и подкрепа. Споделят, че в услугата са се чувствали добре и разбрани. Преобладаващата част от децата считат, че специалистите, работещи с тях, са подхождали с нужното уважение и са ги изслушвали с внимание.

Благодарение на проявения професионализъм, внимание и отзивчиво отношение, потребителите са изградили доверителна връзка със специалиста, която е допринесла

спокойно да споделят за своите преживявания и трудности. Родителите изразяват благодарност към екипа от получената подкрепа, посочват, че са удовлетворени от предоставената социална услуга, били са подробно информирани за начина на работа, предприеманите действия и дейности за постигане на резултати и са участвали във вземането на решения. Удовлетвореността на родителите и децата от получената подкрепа е важно доказателство за ефективността на подкрепата и отношенията на доверие между тях и специалистите.

Комплекс за социални услуги за деца и семейства
Звено „Майка и бебе”

19 януари 2023 г. - 19 януари 2028 г.

Социална услуга на Столична община, предоставена за управление с конкурс като държавно делегирана дейност

Ползватели на услугата за 2023г.: общо 26 човека, в т.ч.:11 майки, 15 деца – 7 момчета и 8 момичета.

През 2023 г. е работено по случаите на 11 майки и бременни; и 15 деца /7 момчета и 8 момичета/. Общо клиенти майки и деца за годината – 26 бр.

При капацитет на звеното от 10 майки и деца, статистиката за периода 01.01.23 до 31.12.22 г. показва:

- Настанени от предходна година и продължили в новата година – 6 майки и10 деца;
- Новонастанени през годината - 4 майкии, 1 бременна и 5 деца;
- Прекратени настанявания - на 3 майки, и 7 деца. В двата случая – напълно успешна реинтеграция в общността;
- За 2023 г. ползвателите са 10 майки, 1 бременна жена и 15 деца с тях. При по-задълбочен анализ на случаите, ясно се очертават майки с особено тежък травматичен опит. Нямат никакви близки, или роднини, особено чуждите гражданки, не знаещи добре български език, при тези малки деца не могат да започнат работа, за да стартират самостоятелен живот извън ЗМБ. Обстоятелствата са налагали удължаване на престоя, издаването на направления на максималния срок, дори на чуждите гражданки директно за 1 година.
- За по лесна зима, като хора в неравностойно положение, чрез защитен проект към Фонд „Социална закрила“ към МТСП, през месец декември 2023г. им беше осигурена достатъчно като количество и като качество храна. В този смисъл освен с психологическа работа, емоционалното им спокойствие беше подкрепено и с материални блага. Проектът продължава до м. март 2024г.
- За успешно реинтегриране в общността майките са подкрепяни и след напускане на услугата, с консултации, насоки, съдействие в подготвяне на документи за работа, за детски заведения, за жилища. Съдействано им е с най необходимите детски потребности /дрешки, бебешки консумативи, колички, столчета, креватчета, кошарки, корита и др./

Кризисен център за пострадали от насилие „Св. Петка”

1 март 2018 г. – 1 март 2023 г., 1 юни 2023 г. – 1 юни 2028 г.

Социална услуга на Столична община, предоставена за управление с конкурс като държавно делегирана дейност

Кризисният център „Света Петка" е първото място в София за настаняване на пострадали от домашно насилие, жени и деца. Услугата се ползва от пострадалите от домашно насилие не само в София и София област, но и от цялата страна. Непрекъснатият денонощен режим на Кризисния център дава възможност за навременна подкрепа, която в отделни случаи е животоспасяваща. Кризисният център е развита и популярна в общността услуга, която оказва помощ и подкрепа на хора в състояние на криза вследствие на насилие. Това е услуга, чиято организация спомага по ефективен начин за излизането от това състояние и за възстановяването и реинтеграцията на обърналите се към Центъра клиенти. В голяма степен фокусът на работа е върху справянето и възстановяването чрез предоставяне на психологическа помощ под формата на кризисна интервенция и психо-социална работа. Предоставянето на този тип услуга в съчетание с мултидисциплинарния подход към проблема е от голямо значение за гарантиране на правната защита на клиентите и осъществяване на техните човешки права.

Статистиката по отношение на случаите на домашно насилие през изтеклата 2023г. е алармираща. Наблюдава се драстичен ръст на убийствата на жени при домашно насилие.

В сравнение с другите европейски страни България се очертава като една от водещите в негативната класация. Честотата и тежестта на насилието над жени в България остават по-високи от средните за всички страни в ЕС.

Една тенденция, която се запазва трайно през изтеклата година е ***увеличаване на броя на комплицираните социални случаи.*** Голяма част от обърналите се за помощ към Кризисния център жени, не разполагат с подкрепяща среда и изградени умения за ползване на социална мрежа за подкрепа.

Практиката ни в работата с пострадали от домашно насилие показва, че в актуалната ситуацията към Кризисния център се обръщат предимно жени в изключително тежко емоционално състояние и социално икономическа ситуация.

Друго предизвикателство в нашата работа е въпросът за малтретирането на възрастните хора, тема, която хората продължават да пренебрегват и все още са склонни

по-скоро да омаловажават и премълчават. Засилва се тенденцията жертвите да са безпомощни и зависими, защото насилници са техните собствени деца или внуци. Много е трудно да се преодолее връзката родител-дете и често тормозът е системен, защото родителят всячески оправдава постъпките и жестокостта на своето дете.

В последните години срещаме предизвикателство в това, че все повече жени от провинцията, заедно с децата си се обръщат към нас за помощ, поради по-голямата анонимност и възможности, които предлага големият град. Част от работата ни с тези жени в посока реинтеграцията им в обществото е овластяване и подкрепа в посока работна ангажираност. За да бъде това възможно, е необходимо да има утвърдена процедура, която да гарантира приема на техните деца в подходящи за възрастта им учебни заведения (детски градини, училища). Липсата на подобен механизъм поставя тази уязвима група в неравностойно положение и води до риск от завръщане в ситуация на насилие, поради ограниченията пред които са поставени родителите в самостоятелното отглеждане на децата или до удължаване периода на ползване на услугата, което от своя страна води до институционализиране и е в противовес с подхода на овластяване на жертвите.

През последната година се установява ръст на случаите, при които се наблюдават проблеми свързани със зависимости и прекомерна употреба на Психоактивни вещества, както и случаи на пострадали от домашно насилие клиенти с психични заболявания. Това води до редица затруднения при работа с подобни клиенти, поради отказът им да влязат в програма за лечение на зависимости, както и липса на достатъчно свободни места в специализирани медицински и психиатрични заведения.

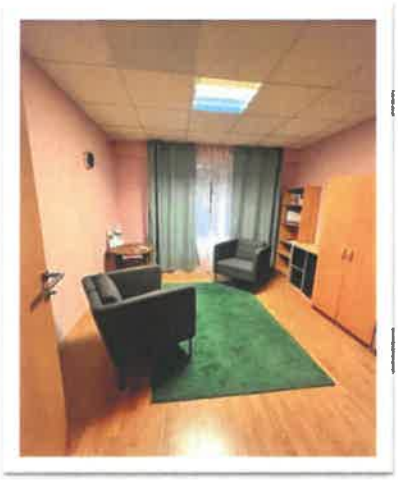
Наред с тези тенденции, на фона на цялостната икономическа ситуация в Република България, така и при настанените клиенти в Кризисен център „ Света Петка“, се наблюдава зачестяване на случаите на потребители с влошено здравословно състояние, без стабилни доходи и прекъснати здравно-осигурителни права. Това обстоятелство води до големи затруднения в работата по тези случаи, поради липсата на бюджет, който да покрива нуждите им от здравна грижа, както и поради липсата на медицински персонал в центъра, който да отреагира в момент на спешна ситуация. През последната година се наложиха няколко хоспитализации на лица настанени в услугата, поради влошено физическо или психическо здравословно състояние.

Кризисен център за пострадали от насилие „Св. София”

10 октомври 2022 г. – 9 октомври 2024 г.

Социална услуга на Столична община

Кризисен център за деца и жени, пострадали от домашно насилие „Света София” предоставя следните специализирани социални услуги: осигуряване на подслон, информиране и консултиране, застъпничество и посредничество, обучение за придобиване на умения.

В тези услуги се включват: спешното настаняване, 24 - часовата грижа и закрила, индивидуалната професионална психо-социална помощ на нуждаещи се жени и майки с деца, които се намират в ситуация на риск и спешност, вследствие на ситуация на домашно насилие. Целта е да бъде преодоляна кризата и стабилизирано положението на майките и децата, както и на жените, настанени на територията на центъра с комплексни психо-социални и терапевтични дейности и подкрепа, до постигане на автономност и социално включване.

За изминалата 2023г. 38 потребители, ползваха настаняване в кризисния център, съответно 10 самостоятелно настанени жени и 11 майки със 17 деца. За настанените потребители е осигурен временен подслон и 24 часова защитена среда, с оглед предотвратяване на рецидив на насилието. За този периода са задоволени ежедневните потребности на потребителите. Пребиваването им включва индивидуални и групови занимания, консултации по овластяване, кризисно консултиране, посещения на институции, дейности по организация на свободното време, време за храна, почивка, социални контакти, медицински грижи и др.

Кризисната интервенция представлява комплекс от спешни мерки, които осигуряват незабавно облекчаване на симптомите и подобряване на факторите на средата, с цел бързо стабилизиране на емоционалното състояние на пострадалите. За периода 01 януари 2023г. – 31декември 2023г. на клиентите настанени в Кризисен център „Света София” са предоставени общо 302 кризисна интервенция и психологическо консултиране, както и базисна информация относно служби и институции, които биха могли да ги подпомогнат по отношение на социалното им включване и справяне със ситуацията на домашно насилие.

За отчетния период потребителите на Кризисния център ползваха регулярно и консултации по овластяване с цел, повишаване възможностите за социална интеграция чрез развиване и подкрепа на уменията им за намиране на работа. Целта на консултациите бе да се намали риска от злоупотреба с трудовите и човешките права на клиентките ни, чрез повишаването на информираността им за рисковите ситуации и изграждането и развиване на умения за поведение на себеотстояване и асертивност в процеса на търсене и намиране на работа. Деветдесет и четири са предоставените сесии по овластяване за периода 01 януари 2023 г. – 31декември 2023 г. Те се предоставят в индивидуален и групов формат, в който жените са овластени да споделят и да се информират взаимно по теми, касаещи техните права, начините на търсене на работа и достъп до услуги.

Социалната работа е съществен аспект от дейностите в Кризисния център. Изразява се основно в социално посредничество и застъпничество: придружаване до институции, съдействие за намиране на работа, среща с работодатели в Бюрото по труда, промяна на постоянен адрес, избор/промяна на личен лекар, съдействие за подобряване контакта и комуникацията с близки/членове на семейството, които са ресурс за подкрепа и др. Също така, предоставяне на първично юридическо консултиране.

Социалната работа по случаи на потребители на Кризисния център за отчетния период бе извършена под формата на:

- Съдействие за подобряване контакта и комуникацията с близки/членове на семейството, които са ресурс за подкрепа
- Съдействие за диагностициране и издаване на ТЕЛК-решение на една от жените
- Съдействие за осигуряване на правна защита
- Съдействие за намиране на работа
- Съдействие за промяна на личен лекар
- Придружаване на майка и дете във връзка с комплексна съдебно-психиатрична и съдебно-психологическа експертиза
- Съдействие за осигуряване на здравна грижа за деца
- Съдействие за намиране на работа
- Съдействие за реинтеграция на деца в биологичното им семейство
- Съдействие за осигуряване на интегрирани здравно-социални услуги
- Съдействие за депортиране на чужденка

Детски център за застъпничество и подкрепа "Зона ЗаКрила"

1 януари 2023 г. – 31 декември 2023 г.

Проектът се развива с подкрепата на УНИЦЕФ на територията на Столична община.

От месец април 2023 г. Детски център за застъпничество и подкрепа „Зона ЗаКрила" е държавно делегирана дейност на Столична община.

„Зона ЗаКрила" предоставя услуги на деца, преживели насилие и техните семейства, като въвежда **специализиран интегриран подход и услуги**, обединяващи добри юридически, медицински, психологически и социални практики с приятелски към детето процедури и среда.

Интегрираният подход към децата във висок риск предполага:

- Закрила
- Дружелюбно правосъдие
- Възстановяване

Мисията на „Зона ЗаКрила" е децата, преживели насилие, да излязат овластени, без да се налага да носят тежките последици от травмата или да се чувстват застрашени от нова агресия или насилие.

Центърът осигурява непрекъсната подкрепа и застъпничество по време на целия процес на работа по случай - от момента на получаване на сигнала за насилие и започване на разследването до приключване на процеса по възстановяване.

„Зона ЗаКрила" работи с деца, пострадали от всички форми на насилие и техните семейства, като обхваща деца, жертви на насилие, което е извършено в миналото, така и случаи на актуално насилие.

Направления на работа:

- ❖ Осигуряване на закрила
- ❖ Достъп до правосъдие и психично здраве

Основните услуги, които се предоставят на децата и родителите са: **информиране и консултиране, терапия, застъпничество и посредничество, обучение за придобиване на умения, общностна работа.** Те включват следните дейности:

- ❖ Кризисна интервенция при нужда от спешна реакция.
- ❖ Съдействие за медицинско освидетелстване и достъп до нужните здравни грижи.
- ❖ Психологическо консултиране и терапия насочени към преодоляване на травмата и последиците от насилието.
- ❖ Правно консултиране и придружаване.
- ❖ Подготовка за явяване на дете в съда и провеждане на разпит и изслушване в специализирано помещение за щадящо изслушване „Синя стая" с цел избягване на допълнителното травмиране на детето в процеса на разследване и правораздаване като се защитят неговите права и най-добър интерес и в същото време се гарантира събирането на пълна и точна информация по даден случай
- ❖ Превенция.

Основни партньори

Екипът работи в сътрудничество с отделите за закрила на детето, образователната система, полицията, прокуратурата и съдебната система, като същевременно улесняват усилията на всички институции в най-добрия интерес на детето

Ползите за децата

- ❖ Децата и семействата оптимално се облагодетелстват от добрата координация.
- ❖ Интегрираният подход, основан на сътрудничество в оказване на помощ, води до избягване на прекомерното вмешателство.
- ❖ Детето се довежда на едно място, където всички специалисти работят заедно в екип, всеки в своята област и роля в интерес на детето.

Постигнати резултати

През изминалата година отчитаме устойчива тенденция на увеличаване на броя на новопостъпилите случаи в Детски център за застъпничество и подкрепа „Зона ЗаКрила",

което е свързано с ефективното използване на капацитета на услугата и нейното популяризиране.

Експертизата и професионализацията на екипа са гарант за качеството на работата.

- През 2023 г. екипът на „Зона ЗаКрила" работи по общо 193 случая.
- 71 деца и 122 родители и близки бяха обхванати в психологическо консултиране и терапия.
- Правна помощ бе предоставена на 38 деца и родители.
- Екипа на Зона ЗаКрила - София извърши щадящо изслушване и осъществи достъп до щадящи правни процедури на деца.

Обратните връзки от клиентите сочат ефективното използване на капацитета на услугата.

Основните критерии за качество са удовлетвореността и реалната промяна в житейската им ситуация към по-добро, която се е случила благодарение на предоставената подкрепата и усилията, които са положили.

Правна клиника (с приоритет жени и деца, пострадали от домашно насилие)

12 август 2022 г. – 11 август 2024 г.

Социална услуга на Столична община, предоставена за управление с конкурс като държавно делегирана дейност

Правната клиника (с приоритет жени и деца, пострадали от домашно насилие) е социална услуга, която се предоставя мобилно на територията на Столична община. В нея се предлагат социални услуги дейности: Информиране и консултиране на жени, пострадали от домашно насилие (Юридически консултации с жени, пострадали от домашно насилие, Психологическо консултиране, Информиране по социални въпроси) и Застъпничество и посредничество на жени и деца, пострадали от домашно насилие (Процесуално представителство в производства по Закона за защита от домашно насилие, Семейния кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс в следствие на извършено домашно насилие). Социалната услуга стартира дейност на **12.08.2022 г.**

За периода **01.01.2023г. – 31.12.2023г.** чрез социалната дейност **„Информиране и консултиране“** бяха подкрепени общо **95 потребителя**, както следва :

- Психологическо консултиране – **22 потребителя**. Бяха проведени общо **302 (триста и две)** сесии психологическо консултиране от психолозите на услугата.
- Юридическо консултиране – **73 потребителя**. Бяха проведени общо **89 (осемдесет и девет) юридически консултации** от юриста на услугата. Бяха осъществени **34 (тридесет и четири) часа** допълнителна юридическа дейност. Бяха изготвени **34 (тридесет и четири**) сезиращи молби по реда на Закона за защита от домашно насилие(ЗЗДН), както **11 (единадесет)** уточняващи молби след издадено разпореждане от съда. Въз основа на входираните молби бяха издадени **20 (двадесет)** Заповеди за незабавна защита (ЗНЗ), като заедно със заповедите бяха насрочени и открити съдебни заседания за разглеждане на наложените мерки и постановяването им като постоянни. Шест от жените-потребители се отказаха да подават молбата за защита към съответния районен съд, а на две клиентки им беше отказана защита по ЗЗДН от Софийски районен съд (СРС).

За периода **01.01.2023г. – 31.12.2023г.** чрез социалната дейност **„Застъпничество и посредничество“** бяха подкрепени общо 24 потребители, които получиха безплатно процесуално представителство от адвокат.

В рамките на отчетния период **01 януари 2023г. – 31 декември 2023г.,** социалната услуга Правна клиника (с приоритет жени и деца, пострадали от домашно насилие) успя да се утвърди като изключително търсена социална услуга не само за жители на гр. София, но и за цялата страна. Професионалистите, работещи в услугата успяха да подкрепят **119 (сто и**

деветнадесет) потребителя, осигурявайки комплексно психологическо и юридическо консултиране, както и процесуално представителство.

Разработване на ресурсен център за разширяване предоставянето на Детски център за застъпничество и подкрепа „Зона ЗаКрила“ в България

1 април 2023 – 30 април 2024

С финансовата подкрепа на УНИЦЕФ

Обща цел на проекта: Популяризиране и разпространяване на модела на ЦАС и на добрите практики в областта на превенцията и противодействието на насилието над момичета, момчета и жени. Разширяване на обхвата на предоставяне на специализирани интегрирани услуги в 3 области - Ямбол, Варна и Кюстендил.

Основните дейности по проекта включват:

1. Обучение на специалисти от 3 пилотни града за разширяване на „Зона ЗаКрила”
2. Мултидисциплинарни регионални семинари за изграждане на капацитет
3. Текуща методическа подкрепа и надзор
4. Разпространение на информация чрез различни форми и канали

Бяха проведени три тридневни обучителни семинара с 18, 19 и 20 участници от трите пилотни града - Ямбол, Варна и Кюстендил. Обученията имаха за цел да изградят капацитета на центровете в трите пилотни града, за да могат те да станат част от модела "Зона ЗаКрила".

Освен това бяха проведени 3 мултидисциплинарни регионални семинара със съответно 29, 19 и 37 участници, тъй като моделът на специализираната услуга "Зона ЗаКрила" изисква мултисекторен подход, включващ различни ключови институции. Благодарение на обединените усилия на УНИЦЕФ и ФАА бяха подписани и меморандуми за сътрудничество с местните общини.

През целия период на проекта на центровете в трите града беше осигурена постоянна методическа подкрепа и супервизия, като те имаха множество супервизии и професионална подкрепа. Психолозите и социалните работници имаха възможност да обсъждат случаи, които са им били трудни и за които са имали нужда от допълнителни насоки, както и да надграждат наученото от проведените обучения.

Информационната кампания се състоеше в повишаване на осведомеността и популяризиране на модела "Зона ЗаКрила" чрез медийни изяви по телевизията, радиото, онлайн платформи и сайтове, както и присъствие в социалните мрежи. Експерти от Фондация "Асоциация Анимус" участваха и в работни групи към Националния съвет за превенция и защита от домашно насилие и Националния съвет за закрила на детето, като активно популяризираха модела "Зона ЗаКрила" и се застъпваха за неговото развитие в България.

ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ. ПОВИШАВАНЕ НА ОСВЕДОМЕНОСТТА НА ОБЩЕСТВОТО ЗА ПРОБЛЕМИТЕ НА ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ

Институционална подкрепа от фондация „ОАК" в борбата срещу насилие над жени (Core Grant)

OAK FOUNDATION

1 септември 2019 г. – 31 март 2023 г.

С финансовата подкрепа на фондация „ОАК"

Фондация „ОАК" предоставя институционална подкрепа на фондация „Асоциация Анимус за цялостната ѝ дейност в борбата с насилието над жени за периода 2019 – 2023 г. Грантът е насочен към цялостно и устойчиво развитие на услуги за жени, пострадали от домашно насилие в България, както и към усилията ни, насочени към въвеждане на законодателни промени, които ефективно да гарантират правата и защитата на пострадалите от насилие. Такъв грант ФАА получава за първи път, като той е изключително важен за дейността на организация по тази така значима за българското общество тема за насилието над жени.

Защита правата на човека

9 юли 2021 г. – 8 април 2024 г.

Проектът се осъществява в партньорство с организациите:, Фондация „Фонд за превенция на престъпността ИГА“ – Пазарджик, Фондация „Български адвокати за защита правата на човека“ – София. Фондация „ДА“, гр. Пловдив е главен апликант по проекта.

Iceland Liechtenstein Norway Active citizens fund

Фондация ДА dafoundation.bg
Обединени срещу насилието

фондация асоциация анимус

Основната цел на проект "В защита на правата на човека!" е подобряване на прилагането на международните стандарти за защита правата на човека, провеждане на кампании за повишаване на осведомеността за правата на човека, вкл. чрез включване на млади хора, както и предоставяне на правна помощ и консултации за жертви на дискриминация и нарушения на човешки права.

Дейности по проекта:

През изминалата 2023 г. изпълнените дейностите по проекта се отнасят до:

- **Правна програма за защита правата на човека.** Дейността предвижда създаването на Правна програма за защита правата на човека в сферата на насилието, основано на пола – домашно насилие, сексуално насилие, трафик на хора.

През 2023 г., бяха осъществени 6 процесуални представителства по дела за домашно насилие.

- **Обучения за защита правата на човека.**

Дейността предвижда: обучение за подготовка на създаването на специализираните програми за подкрепа на пострадали от домашно насилие и насилие, основано на пола, с фокус върху жени и момичета от ромски произход в София и Пазарджик, както и обучения на тема: „Защита на правата на жените и младите момичета от полово базирани престъпления – домашно насилие, сексуално насилие, трафик на хора – обучения за служителите на кризисните центрове на

партньорските организации, представители на съд, полиция, прокуратура, социални служби, НПО, учители, лекари и медицински персонал.

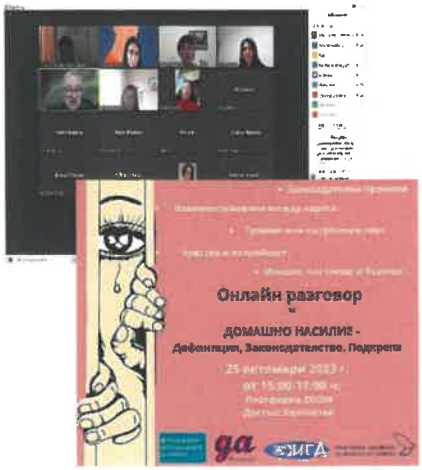
През третата година на проекта, бяха проведени 2 обучения в гр. Пловдив и гр. София на тема: „Защита на правата на жените и младите момичета от полово базирани престъпления – домашно насилие". Участници в обучението в гр. София бяха представители на съд, прокуратура, полиция, Агенция социално подпомагане, Министерство на труда и социалната политика, социални работници от дирекция „Асоциално подпомагане".

- **Специализирана програма за подкрепа на пострадали от домашно насилие и насилие, основано на пола, с фокус върху жени и момичета от ромски произход.** Дейността предвижда създаване на специализирана програма за подкрепа на пострадали от домашно насилие и насилие, основано на пола, с фокус върху жени и момичета от ромски произход в Пловдив, София и Пазарджик.

През 2023 година бяха проведени 361 часа психологическа консултация на пострадали от насилие, както и 17 часа юридическа консултация.

- **Дискусии със студенти.**

През 2023 г. бяха организирани и проведени две онлайн дискусия със студенти на тема " Домашно Насилие: Дефиниция, Законодателство, Подкрепа, организирано от фондация „Асоциация Анимус" и онлайн дискусия със студенти на тема „Кой е домашния насилник", организирано от фондация Да, гр. Пловдив

Фокус група с жени, пострадали от домашно насилие

През 2023 г. се проведе фокус групи с жените, настанени в двата кризисни центъра „Св. София" и „Св. Петка", управлявани от фондация „Асоциация Анимус"

Във всички дейности по проекта участват представители на четирите организации по проекта.

http://www.pravata.org/

Подобряване на защитата на жертвите на домашно насилие в България

1 януари 2023 г. – 31 декември 2023 г.

с финансовата подкрепа на Посолството на Кралство Нидерландия

Основна цел на проекта: Да повиши защитата на жертвите на домашно насилие в няколко области на страната, където няма добра защита и липсват местни неправителствени организации. Проектът е продължение на реализирания през 2022 година проект: „Ефективна правна защита на жертвите на домашно насилие в България" и обхваща отново областите София град, Софийска област, Враца, Ловеч, Добрич, Кюстендил, Габрово, Ямбол и Благоевград.

Проектът „Подобряване на защитата на жертвите на домашно насилие" (Improving Protection for Victims of Domestic Violence) се фокусира в подобряване на капацитета за подкрепа на жертвите на домашно насилие от страна на професионалисти на първа линия. Това бяха полицейските служители на патрулно постова дейност, които са изпращани на сигналите на домашно насилие постъпили на ЕЕН112. Втората група професионалисти бяха съдебни деловодители и съдебни секретари, които приеман сезиращите молби за ограничителни заповеди на пострадали лица и хората, които срещат жертвите на домашно насилие в хода на съдебния процес.

Общо бяха проведени 6 обучения, в които бяха постигнати следните резултати:

- Обучени 111 полицейски служители относно работа при случаи на домашно насилие в административните области: София град, Софийска област, Ловеч и Враца
- Изработена специализирана програма за обучение и обучителни материали за полиция
- Обратните връзки показват, че обучението е много полезно и е дало практически отговори за работа при случаи на домашно насилие на първа линия. Обучението за полицейски служители беше проведено в първата половина на 2023 година. То се случи в рамките на четири обучения през периода март 2023 г – юли 2023 година.

- 29 обучени деловодителки и съдебни секретари от районите съдилища в Добрич, София, Дупница, Ямбол, Враца, Оряхово, Ихтиман, Троян, Генерал Тошево
- Изработена специална обучителна програма и обучителни материали
- Променено разбиране у обучаемите за нуждите на пострадалите лица и за начина им на функциониране и комуникация

Беше изработен „Джобен наръчник за незабавна защита от домашно насилие", който дава информация по достъпен и лесен начин, как да бъде изписана сезираща молба до Районен съд с искане за мерки за защита по Закона за защита от домашно насилие. Наръчникът дава възможност на пострадали лица, сами да изготвят молбите до съда, така както законодателят дава възможност, за да се търси лесно защита от съда. Отпечатани бяха и 350 хартиени копия от него.

Наръчникът е достъпен онлайн на адрес:

01-NARUCHNIK-za-nezabavna-zashtita-Animus-pages.pdf (animusassociation.org)

В рамките на проекта е отпечатана дипляна, която също информира пострадалите лица за техните права и за начина на изготвяне на сезираща молба до районен съд за постановяване на мерки за защита . Нейният тираж е 1500 бройки и се разпространява в цялата страна чрез специализирани и социални услуги за пострадали от домашно насилие.

В рамките на проекта бе изработено видео с информацията за измененията в Закона за защита от домашно насилие.

Click here

Комуникация на гражданското общество и застъпнически кампании за Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие чрез прилагането на обща методология, разработена от Съвета на Европа, мрежата на WAVE и UN Women

1 декември 2022 г. – 30 юни 2023 г.

С финансовата подкрепа от Съвета на Европа

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Проектът имаше за цел да подобри осведомеността на българското общество относно същността на домашното насилие и насилието, основано на пола, и Конвенция на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие, както и необходимостта от приемане на мерките на конвенцията с цел предотвратяване на насилието и подкрепа на жертвите.

В рамките на проекта бяха създадените 20 информационна поста за Конвенция на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие и 10 видео интервюта с общественици по темата за домашното насилие.

Тези две дейности допринесоха за повишаване на информираността на обществото за същността на конвенцията, необходимостта от нейното ратифициране, необходимостта от незабавното приемане на ЗЗДН, както и спомогнаха за промяна на нагласите относно т.нар. „ джендър идеология -трети пол".

Информационната кампания беше изключително навременно изпълнена, тъй като политическата нестабилност в страната, отхвърлянето на ЗИД на ЗЗДН в пленарна зала, в началото на годината, фалшивата и невярна информация, която политическите партии на Възраждане и БСП предоставиха на обществото от парламентарната трибуна за работата на НПО сектора по темата за домашно насилие отново събуди страховете на хората и насочиха вниманието на обществото към невярна информация за същността на ИК.

Информационната кампания се уповаваше и беше адаптирана на база на преведената методология на WAVE.

Click here

Проведените срещи със заинтересовани лица в 12 области в страната, дадоха възможност да се придобие реална картина за работата на институциите по темата за насилие, както и да се придобие представа за действащите социални услуги и възможността за разкриване на нови такива.

Click here

Изготвеният аналитичен доклад по темата за домашно насилие, предостави възможност да бъде направен задълбочен анализ на пропуските в българското законодателство в борбата срещу домашното насилие, съотносим към Наказателния кодекс, по-детайлен прочит на част от мерките на ИК, които са основни в борбата срещу домашното насилие и анализ на работата на социалните услуги в България, които работят по темата за домашно насилие. Изготвяният аналитичния доклад се уповава на богатия опит на експертите в областта, както и на инструментариума на WAVE и UN Women, адаптирани към българския контекст.

Заключителната кръгла маса по проекта успя да събере на едно място важни ключови фигури, които имат пряко отношение в законодателната, съдебна и изпълнителна власт за борбата срещу насилието над жени.

Боди Шайнинг

1 януари 2022 г. – 31 август 2023 г.

Финансиран по програма **Еразъм** плюс КД 2 „Стратегическо планиране“ и се осъществява в партньорство между пет международни организации (**Фондация „Асоциация Анимус“- София**, България; **SMouTh** - Лариса, Гърция; **Elan Interculturel** - Париж, Франция; **University Of Atypical** - Белфаст, Северна Ирландия; **МОН** - Бари, Италия).

Основните заложени цели в проекта са:

• Участие в съвместното създаване на наръчник, който разглежда феномена „Засрамване на тялото“ през различните му форми (IO1);

• Създаване на видео обучителни материали (IO2);

• Провеждане на арт работилници с млади хора, хора работещи с младежи, педагози, активисти и др. (IO3);

• Стартиране на арт кампания, насочена към повишаване на осведомеността относно „Засрамване на тялото“ (IO5);

• Изпълнение на технически задачи във връзка с гореизложените дейности.

Настоящият доклад представя обобщение на работата, извършена по проекта в рамките на календарната 2023 година.

В рамките на календарната 2023 година бяха довършени две артистични практики за приемане на тялото: „Маски“ и „Дигитален постер“ (IO3). Проведени бяха работилници, в рамките на които тези две практики бяха тествани и след това усъвършенствани. В допълнение бяха заснети и монтирани две видеа, които да служат като видео насоки за прилагане на практиките. Материалите, създадени от всички партньорски организации намериха място в „Наръчник и артистични практики за приемане на тялото“, който бе преведен на български език.

Следващ етап бе създаването и провеждането на артистична кампания с участието на млади хора (IO5). Провеждани бяха регулярни срещи с младежи и професионалисти, работещи с млади хора, с които съвместно се развиха идеите, дискутираха и консултираха заложените дейности. Създаден бе дизайнът на кампанията. В рамките на кампанията бяха

създадени две практики: „Отвъд маските“ и „Бойно поле на думите“, които да надградят посочените по-горе практики и да развият дейностите на артистичната кампания. Проведени бяха уъркшопи за изпробването на тези практики. Накрая беше проведено заключително за кампанията събитие. Заснет и монтиран бе видеоклип, който отразява цялостния процес и всички етапи от кампанията, който да бъде от полза за създаването на други подобни дейности. Материалите на всички партньорски организации бяха поместени в „Наръчник за артистична кампания за повишаване на осведомеността относно засрамване на тялото“, преведен на български език. Материалите от кампанията бяха разпространени електронно сред други организации, работещи с млади хора.

Освен описаните по-горе дейности, касаещи съдържателната част на проекта, през месец януари беше проведено събитие за разпространение на материалите и дейностите до момента. Осъществени бяха две партньорски срещи през февруари в Лариса, Гърция и през юни в Белфаст, Северна Ирландия, на които бе обменена обратна връзка и се планираха детайлите около актуалните и бъдещи задачи.

Проектът бе приключен успешно през август 2023 година.

AMBASSADE
DE FRANCE
EN BULGARIE
Liberté
Égalité
Fraternité

"empoWORD – Чуй нейния глас"

01 юни – 31 ноември 2023

Финансиран с Посолството на Франция в България, изпълняван съвместно с Френския институт в България

Проектът "empoWORD - Чуй нейния глас" имаше за цел да предостави на жените, жертви на домашно насилие, безопасна среда за споделяне на техния опит чрез групи за подкрепа, които им предоставиха възможност да използват своя глас и пряко да въздействат, образоват и повлияят на обществените нагласи и възприятия по темата за домашното насилие чрез споделяне на техния опит от първа ръка.

Проведените шест травма информационни групи с жените, настанени в двата кризисни центъра „Св. Петка" и „Св. София", и звено „Майка и бебе", предоставиха пространство на настанените лица да споделят свои преживявания, да се обсъдят важни въпроси свързани с домашното насилие и насилието, основано на пола, да се подготвят и опитат да споделят своите лични истории пред широката общественост, с надеждата да въздействат на обществените нагласи и възприятия по отношение на домашното насилие.

Травма информационните семинари предоставиха възможност на жените да се подкрепят взаимно и да работят върху преодоляването на травмата чрез дискусии, игри и индивидуални сесии.

Паралелно с провеждането на травма информационните срещи се провеждаха и индивидуалните овластяващи срещи с настанените жени.

Организирано бе и събитие на 14 ноември 2023г., по време на което се прожектира филм „Да оцелеем! Да сложим край на насилието над жени във Франция!", заснет от френската журналистка Мелина Юе.
Филмът разглежда различните аспекти на случаи на насилие във Франция и акцентира върху важността на сътрудничеството между отговорните институции в тази област.
Четири жени –полицейски служител, адвокат, гинеколог и активистка, разказват своите истории и показват начина, по които работят и се борят срещу насилието над жени.

Събитието бе открито от г-н Люк Леви и г-жа Мария Чомарова. Техните емоционални послания в началото на прожекцията подчертаха на необходимостта от обединение, в борбата срещу насилието над жени. След прожекцията на филма се проведе дискусия, водена от г-жа Мелина Юе.

Многостепенен подход към повишаване капацитета на професионалисти, работещи с жени и деца

23 януари 2023 г. – 22 януари 2024 г.,

финансиран от УНИЦЕФ /обучения/

Проектът „Многостепен подход към повишаване капацитета на професионалисти, работещи с жени и деца“ бе реализиран успешно в сътрудничество между Фондация „Асоциация Анимус“ и УНИЦЕФ – България в периода януари 2023 – януари 2024 г.

Неговият основен фокус бе провеждане на обучения и надграждане на капацитета на професионалисти от помагащия сектор, най-вече тези, които работят с уязвими групи, жени и деца.

За тази една година бяха проведени **27 обучения**, посветени на теми като насилие, основано на пола, насилие над деца, ефективна подкрепа за пострадалите от насилие, като в тях се включиха над 500 професионалисти като социални работници, психолози, педагози, ръководители на социални услуги и др. Наред с тези теми в рамките на проекта бяха подготвени и адаптирани материали за превенция на сексуалната експлоатация и злоупотреба в социалните услуги – или как услугите да бъдат максимално безопасни за своите бенефициенти, които са често уязвими на много нива – една значима тема, която често остава пренебрегната. Но проектът даде възможност тя да бъде също развита и застъпена в серия от специални обучения, както и подготвените материали да станат достъпни в електронен формат на сайта на Фондацията.

Друг акцент в реализацията на проекта бе установяване на тесни връзки с представители на академичната общност и насърчаване на застъпването на тези теми при подготовката на бъдещите помагащи специалисти, както и подготовката на публикации, които надграждат и доразвиват темите и могат да служат като препоръчителна литература за студенти.

„Мисия: възможна“

1 декември 2023 г. – 1 декември 2024 г.

Финансиран от Български фонд за жените, осъществява се в рамките на проект № 101091529 – BIRDS in BG, съфинансиран от Европейския съюз („ЕС“) по Програма „Граждани, равенство, права и ценности“

Български фонд за жените предоставя безвъзмездно финансиране за развитието на капацитета на фондация „Асоциация Анимус“ в областта на предоставянето на обучения, организиране на срещи, застъпничество и други инициативи в общността чрез съфинансиране на зала за обучения.

ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕ И ПРОМОЦИЯ НА ПСИХИЧНО ЗДРАВЕ

Reboot Now/Презареди Сега – Превенция на насилието, основано на пола в училищата след локдауна

1 март 2022 г. – 28 февруари 2024 г.

Финансиран от Програма „Граждани, равенство, права и ценности“ на Европейски Съюз

CERV-2021-DAPHNE- PJG 101049567

Проектът се изпълнява от Асоциация "Анимус" в България, КМОП в Гърция, HFC Hope for Children Policy Center в Кипър, KOPER Centre в Словения, Фондация Villa Montesca в Италия с водещата роля на CESIE, Италия.

В България проектът е подкрепен от Дирекция „Спорт и младежки дейности“ на Столична община.

REBOOT NOW е ориентирана към децата международна пилотна инициатива, насочена към превенция и борба с насилието, сред децата и младите хора чрез подкрепа на тяхното психологическо благополучие. Проектът създава иновативна услуга с активното участие на децата.

Дейностите по проекта включват:

- разработване на Мобилни психологически кабинети в избрани училища, с цел да се подпомогне възстановяването на младите хора и семействата от трудностите, причинени в резултат от мерките срещу Covid-19; подпомагане на благосъстоянието, психичното здраве и капацитета на младите хора за изграждане на здравословни взаимоотношения;
- онлайн платформа с информация и материали за обучение на възрастни (училищен персонал и семейства) и деца, която да служи и като система за достъп до консултативния кабинет;
- програма от семинари, за информиране, повишаване на осведомеността и овластяване на учениците (на възраст 10-14 години) в училищата, с активното участие на по-големи връстници (на възраст 15-18 години) като съобучители.

През 2023:

- Мобилният психологически кабинет работи успешно в 4 училища - 1 СУ „Пенчо Славейков“, 7СУ „Св. Седмочисленици“, 29 СУ „Кузман Шапкарев“, 202 ОУ „Христо Ботев“.

- Установихме трайно сътрудничество с четирите училища, за да работим заедно в името на емоционалното благополучие на децата.
- Подпомогнахме общо 221 души, от които 84 деца (38 момчета и 46 момичета, 37 деца между 9 и 11 г., 39 деца между 12 и 14 г. и 8 младежа над 16 г.).
- Към Кабинета се обърнаха за подкрепа и съвет 30 учителя и 107 родителя.
- Направихме проучване, в което се включиха 266 деца. Разбрахме, че 73.4% от българските деца са преживели някаква форма на насилие в училище и 77.4% не знаят към кого да се обърнат за подкрепа.
- Към платформата www.thegendertalk.eu създадохме библиотека от наръчници, печатни материали и видео материали за деца, учители и семейства в областта на психичното здраве и за предотвратяване на насилието.
- Проведохме в четирите училища Фестивал на психичното здраве, благодарение на който успяхме по безопасен начин да заговорим по трудни теми като насилието, основано на пола в първите романтични връзки, онлайн тормозът, фалшивите новини и конспиративните теории, психичното здраве и психичното страдание, образа на тялото и др. Във фестивала се включиха над 600 деца.
- Организирахме кампания, в която показваме как насилието, основано на пола, е навлязло незабелязано в отношенията между хората и се е превърнало в норма. Посланията достигнаха чрез социалните ни мрежи и благодарение на TEENSTATION до хиляди младежи.
- Организирахме събитие, благодарение на които разказахме за Мобилния кабинет на над 45 специалиста в сферата на познанието и социалните услуги и заедно начертахме пътя за неговото бъдеще.
- През цялото време до нас бяха младите хора от Младежкия консултативен съвет, които ни помагаха да бъдем адекватни на реалните нужди на учениците. С тяхна помощ подсетихме депутатите от Европейския парламент колко е важна грижата за психичното здраве на подрастващите.

Exit Grant

15 септември 2022 г. – 15 август 2023 г.

финансиран от Фондация ОАК

Проектът е с основна цел развитие на стратегии за популяризиране на организацията - развитие на сайта на организацията, финансиране на капацитета на организацията, както и адаптация на програмите за психичното здраве.

Многопластово повишаване на осведомеността относно насилието, основано на пола и психичното здраве в България

1 юни 2023 г. - 31 декември 2023 г.

Финансиран от Световната здравна организация

Обща цел на проекта: Осигуряване на достъп на хората до необходимите ресурси и инструменти за грижа за психичното им здраве, за защита от насилие, основано на пола, домашно насилие, сексуално насилие, злоупотреба и тормоз, както и за това къде и как да намерят адекватна подкрепа по безопасен начин.

Проектът включва:

1. Разработване на информационна кампания за разпознаване на различните форми на насилие и информираност за психичното здраве и начините за намиране на подкрепа;
2. Отпечатване и разпространение на образователни и промоционални материали;
3. По-нататъшно развитие на чатбота на ФАА
4. Двудневно обучение за ключови заинтересовани страни;
5. Конференция за насилието над жени и неговото въздействие върху психичното здраве;

Информационната кампания включваше публикации в социалните медии и изяви на експерти от Анимус в национални медии. Бяха разработени също така стратегия за медийна кампания и план за разпространение на информация.

Бяха отпечатани брошури (5 000 бр.) на български и украински език, които бяха разпространени сред съответните институции и организации. Бяха създадени и разпространени и 100 калъфа за телефонни апарати и 150 чадъра, популяризиращи чатбота на Анимус.

Към чатбота бяха добавени над 120 нови въпроса и отговора и бяха направени преводи на украински, фарси и арабски език.

По време на двудневното обучение се включиха 16 участници от различни институции. Целта беше да се повиши осведомеността, да се насърчи по-задълбоченото разбиране на понятията за ролите на половете, насилието, основано на пола, домашното насилие, травмата, насилието между поколенията, отрицателните последици за психичното здраве на възрастните и децата и социалната цена на проблема. Профилът на участниците беше: ключови заинтересовани страни, създатели на политики, държавни служители, психолози и педагози. По време на тази дейност ФАА активно си сътрудничеше с посочените заинтересовани страни в обсъждането и планирането на план за действие с мултидисциплинарна, дългосрочна и устойчива насоченост.

Заключителното събитие беше национална конференция, на която присъстваха 60 участници от ключови министерства, институции и организации. На националната конференция планът, разработен по време на двудневното обучение, беше представен и доразвит като част от текуща дискусия, като беше поет ангажимент и ангажираност от страна на посочените институции.

ПРЕВЕНЦИЯ НА ТРАФИК НА ХОРА И ПОДКЕПА ЗА БЕЖАНЦИ И МИГРАНТИ

„SAFE HUT – Безопасни пространства за овластяване на жени и момичета“

1 април 2023 г. – 31 март 2025 г.

Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ на ЕС
(AMIF-2022-AG-CALL-THB 101100732)

Основна стратегия за защита на жените и момичетата от трафик на хора и експлоатация е тяхната социална и трудова интеграция. Ние предлагаме това да стане чрез създаване на безопасни пространства за жени и момичета, т.е. пространства, създадени съвместно със и за жените и момичетата, въвлечени в миграция и разселване. Тези пространства подкрепят тяхното овластяване, участие и достъп до права. Проектът „Safe Hut“ е насочен към жени и девойки, граждани на трети страни, които са станали жертва трафик на хора, включително тези, които не са официално идентифицирани. Проектът е насочен и към всички жени и момичета в миграция, които се намират в уязвима ситуация.

В проекта си партнират седем опитни организации от шест държави от ЕС , някои от които са в центъра на масовата миграция от Украйна – Италия(CESIE, Centro Penc), Германия (IRC), Гърция (KMOP), Литва (KOPZI), Румъния (AidRom), България (Анимус).

Какви са целите на Безопасното пространство?

- Да осигури място, където жените и момичетата, да бъдат насърчавани да изразяват своите нужди и съвместно да отстояват права и потребности.
- Да улесни достъпът на жените и момичетата, до знания, умения и информация, както и да могат да получават навременна психо-социална подкрепа и подкрепа за включване на пазара на труда.
- Да осигури дългосрочна помощ и подкрепа на жените и момичетата, жертви или в риск от трафик на хора, експлоатация и други форми на насилие, чрез лесен достъп до специализирани услуги за тях, но и чрез възможност за общуване, взаимна подкрепа и солидарност.

През 2023

- Оценка на контекста и динамиката на общността.

Анимус започна проекта с анализ на заинтересованите страни. Двадесет институции и организации бяха анализирани като потенциални партньори Безопасното пространство в София. Беше разработена стратегия за ангажиране на поддръжници.

Бяха интервюирани 11 ключови експерта, представляващи най-важните институции и организации в областта на убежището и миграцията и насилието, основано на пола - Държавната агенция за бежанците, социални работници от РПЦ, НКБТХ, МОМ, УНИЦЕФ, БЧК и няколко неправителствени организации, включително организации, създадени от украински жени, и организации на жени бежанки.

Бяха организирани две фокус групи - едната с жени и момичета от Сирия, а другата с жени от Украйна.

- Подбор на персонал и изграждане на капацитет.

Бяха определени социалните работници и културните матадори, които ще подпомагат жените от Украйна, Близкия Изток и Африка.

Анимус покани повече от 150 души от релевантни институции и организации в България да вземат участие в поредица от обучителни онлайн семинари за изграждане на капацитет, организирани от IRC и CESIE. Участваха около 50 експерти, включително социалните работници и културните матадори, които ще работят в българското Безопасно пространство.

Подкрепата за мъже, жертви на престъпления и трафик на хора, може да се разглежда като относително нова област, в която се нуждаем от развитие и споделяне на знания. С оглед на огромната нужда от услуги за мъже, Фондация „Асоциация Анимус" се включи в международния проект „SAPE – Образование за възрастни в подкрепа на жертвите: овластяване на мъже, жертви на трафик на хора и тежка експлоатация. Обмяна на опит и разработване на препоръки", в който си сътрудничим с организации от Австрия, Германия, Португалия и Румъния. Проектът има следните цели:

а) Обмен на практически знания в областта на работата с мъже, жертви на трафик, и в областта на образованието за възрастни с цел овластяване и реинтеграция.

б) Анализ на добрите практики, пречките и трудностите.

в) Определяне на областите за обучение и овластяване на мъжете, жертви на трафик на хора.

г) Разработване на препоръки за развитие на дейности по обучение, овластяване и интеграция на мъже, жертви на трафик, създаване на дигитално ръководство.

Жертвите на трафика на хора се намират в маргинализирана и уязвима позиция. Икономически лишения, дискриминацията, социалните и/или здравните проблеми, както и липсата на образование, се смятат за коренни причини за трафика на хора. С тези уязвимости безмилостно се злоупотребява от извършителите при набирането на жертви чрез лъжливи обещания и измами, създавайки висока зависимост на жертвите с цел тежкото им експлоатиране. Трафикът на хора е сериозно престъпление и нарушава основните права на човека. Той често е придружен от системни заплахи и насилие срещу жертвите. Трафикът на хора нанася много вреди на жертвите си, лишава ги от техните основни права и достойнство, предизвиква отчаяние, огромно психологическо напрежение и травми, но и високи социални и икономически разходи.

Жертвите на трафик на хора, които биват идентифицирани или се освобождават сами, се нуждаят от комплексна защита и широк спектър на подкрепа, за да бъдат защитени,

стабилизирани, възстановени и да намерят перспективи за живот в безопасност и достойнство. Една от целите на проекта е да се предотврати повторната виктимизация, а в същото време да се подкрепя (ре)интеграцията, овластяването и участието на жертвите в обществото. Затова образованието за възрастни и обучението на жертви е един от ключовите елементи, като съществуващите нужди за образование трябва да бъдат добре идентифицирани и посрещнати.

Нуждата от образование за възрастни хора, жертви на трафик, е широко разпространена: например, когато жертвите получават обстойна информация за своите права и инструкции как да ги заявят (например, по време на наказателни производства срещу извършителите). Обикновено жертвите не знаят много за своите права и липсва практическо знание за справяне с правосъдната система. Тук се намесва образованието за възрастни.

Проектът ще допринесе за по-нататъшното развитие на стандартите и познанията за образователните нужди на засегнатите мъже, които могат да бъдат споделени с релевантни участници, НПО и заинтересовани страни в други държави от ЕС и отвъд. Това ще допринесе за подобряване на подкрепата и образователните дейности за засегнатите мъже.

Регионален отговор на трафика на хора в рамките на кризата в Украйна

1 юли 2023 – 31 юни 2026

Държавен департамент на САЩ

Служба за наблюдение и борба с трафика на хора

Анимус се радва да обяви, че в края на годината стартирахме нов проект, заедно с нашите партньори от Център за изследване на демокрацията, Фондация "Дигнита" и румънската неправителствена организация "People to People", под ръководството на представителството на International Justice Mission в Румъния.

Основните цели на проекта са:

1. Да се подобри на идентификацията на жертвите на трафик и достъпът в Румъния и България до услуги за подкрепа и защита, съобразени с психичната травма.
2. Да се интегрира устойчиво изграждане на капацитет на доставчиците на услуги за предоставяне на съобразени с психичната травмата психо-социални услуги; да се намали текучеството на работещите в услуги за жертви на трафик на хора, като същевременно се използват наличните структури за подобряване на качеството на услугите.
3. Да се увеличат устойчивите междуинституционални партньорства за по-добра координацията с цел ефективно разследване и наказателно преследване, което е ориентирано към жертвите.

През мес. октомври 2023 проведохме първата координационна и взаимно опознавателна среща, да един успешен старт на проекта.

УЧЕБЕН ЦЕНТЪР

Дейности на учебния Център към фондация „Асоциация Анимус"

1 януари 2023 г. – 31 декември 2023 г.

От 2000г. обучителната програма на Фондация "Асоциация Анимус" се преструктурира в Учебен център, развиващ курсове и програми за обучение в три области:

- Обучителни програми за професионалисти за подготовка за работа с деца и семейства в риск, в т.ч. преживели насилие. Програмите са насочени към екипи на държавни институции (АСП/ОЗД, ДАЗД, МВР), екипи от неправителствени организации и техните услуги, както и към доброволци и студенти.;
- Работа в общността (превенция, лобиране, работа с медиите);
- Организационно консултиране.

Цел на учебния център към Фондация "Асоциация Анимус" е да разпространява на национално и регионално ниво модел на добра практика в работата с хора, преживели насилие.

За 2023 г. са проведени:

27 обучения, отнасящи се „Насилие, основано на пола. Същност, разпознаване и противодействие и домашно насилие.

1 уъркшоп за изработване на план за действие за прилагане на координиран подход за психичното здраве и връзката му с насилието;

1 мултидисциплинарно обучения в Кюстендил, съобразено с модела Зона Закрила

2 обучения за екипите на ЦОП Врана, Кюстендил и Ямбол за изграждане на капацитет за работа по модела 33

12 уъркшопа със заинтересовани лица в 12 области на страната за сърадване на Кризисни центрове/ Подслон за жени и деца, пострадали от насилие

3 онлайн обучения на тема „Превенция на сексуалната експлоатация и злоупотреба" с представители на социални услуги и НПО

2 обучения на екипа на фондация „Асоциация Анимус" на теми: „Групова динамика: дизайн и интервенции" и „Обучения на обручители".

2 обучения за доброволци на Национална гореща телефонна линия за пострадали от насилие 0800 186 76

Заключителна конференцията „Мерки за борба срещу насилието над жени!"

Заключителна конференция „Връзката между психичното здраве и насилието, основано на пола"

Към **Учебния център** за 2023 г. :

Бяха осъществени **265 супервизии**, които включиха специалисти от Центъра за консултиране, психотерапия и психоанализа, Комплекса за социални услуги за деца и семейства, Кризисен център „Св. Петка" и „Св. София", и Горещата телефонна линия за преживели насилие.

Продължаваме да работим ефективно и да провеждаме обучения и през следващата година.

СТАТИСТИКА НА ФОНДАЦИЯ „АСОЦИАЦИЯ АНИМУС“ ЗА 2023 г.

Общо 5555 човека са ползвали програмите и услугите, предоставяни от фондация „Асоциация Анимус“, за 2023 г.

1. Център за консултиране, психотерапия и психоанализа и „Зона заКрила” – 2245 клиенти
2. Кризисен център за пострадали от насилие „Св. Петка” – 38 клиенти
3. Комплекс за социални услуги за деца и семейства - Център за обществена подкрепа – 306 клиенти
4. Звено „Майка и бебе“ – 26 клиенти
5. Национална гореща линия за пострадали от насилие – 2821 консултации
6. Правна клиника за жени и деца жертви на домашно насилие - 119 потребителя
7. Учебен център и превенционни дейности

1. СТАТИСТИКА НА ЦЕНТЪР ЗА КОНСУЛТИРАНЕ, ПСИХОТЕРАПИЯ И ПСИХОАНАЛИЗА И „ЗОНА ЗАКРИЛА”

ОБЩО – 2245 клиенти

Табл. 1. Разпределение на клиентите, обърнали се към Центъра по вид програма

Табл. 2. Разпределение на клиентите в програмата за консултиране, психотерапия, психоанализа и програмата за овластяване.

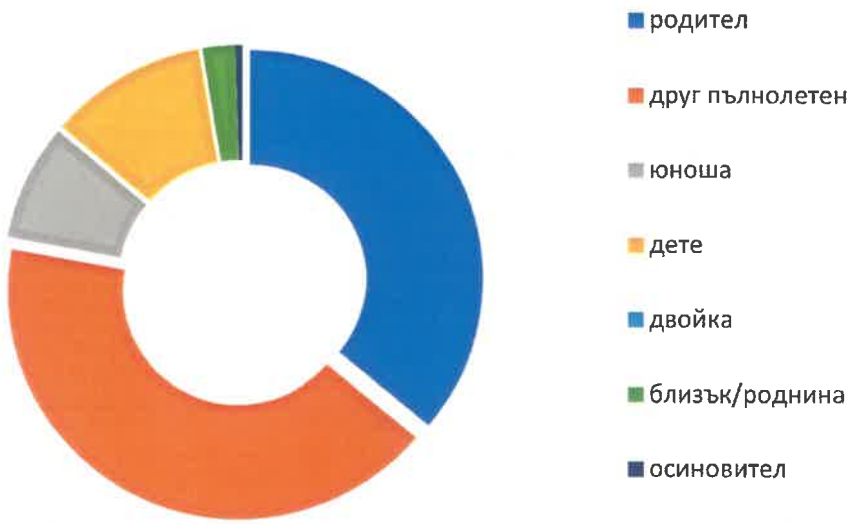

Табл. 3. Разпределение на клиентите по пол

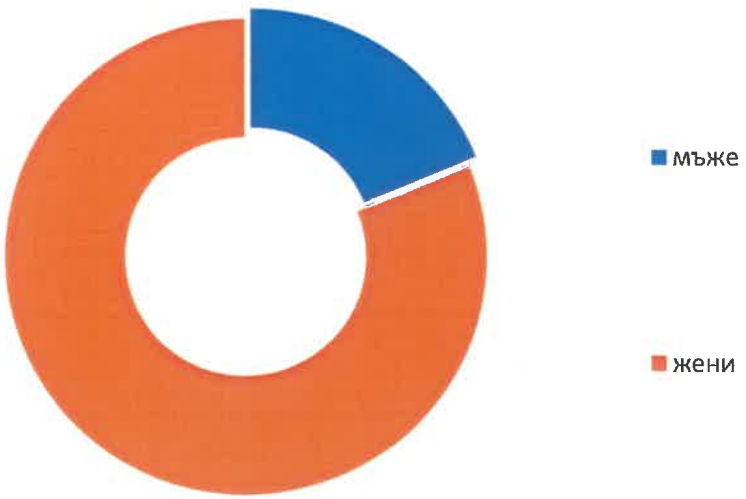

Табл. 4. Разпределение на клиентите по възраст

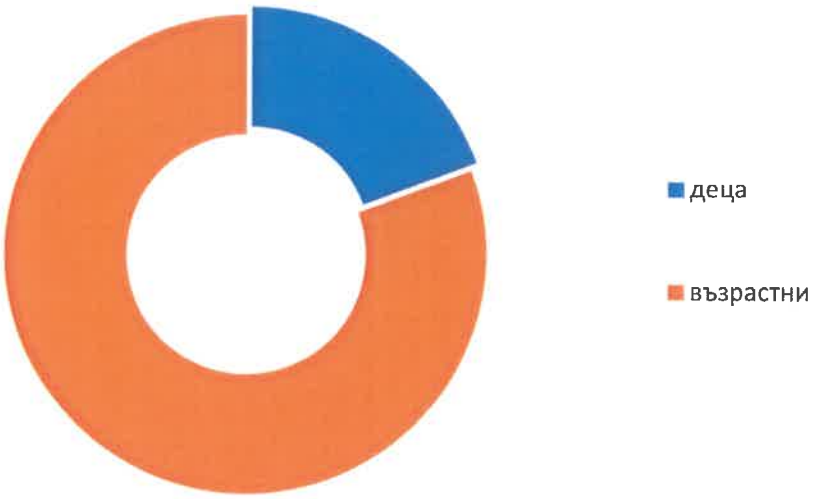

Табл. 5. Разпределение на клиентите по тип проблем

2. СТАТИСТИКА НА КРИЗИСЕН ЦЕНТЪР ЗА ПОСТРАДАЛИ ОТ НАСИЛИЕ „СВ. ПЕТКА" ОБЩО – 38 НАСТАНЕНИ КЛИЕНТИ

Табл. 6. Разпределение на клиентите по тип проблем

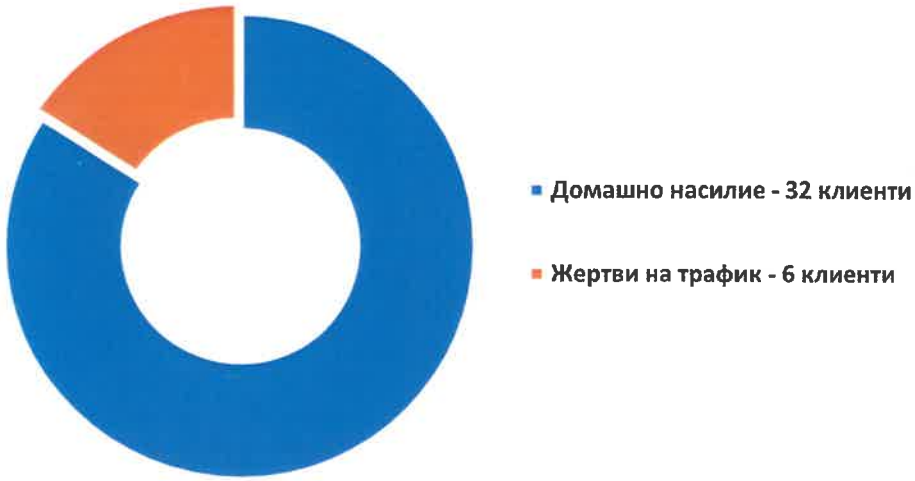

Табл. 8. Разпределение на клиентите по възраст

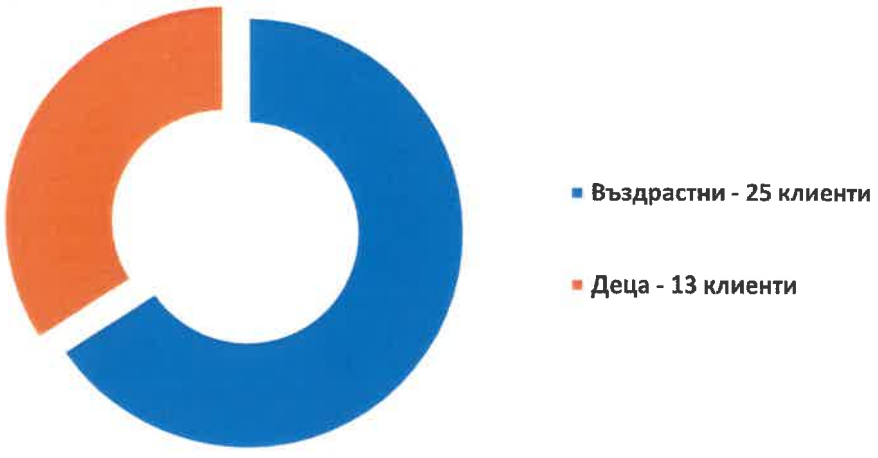
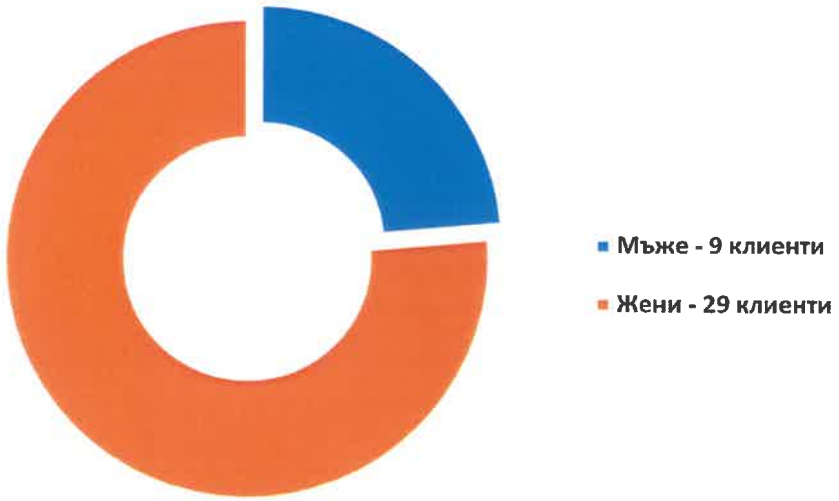

Табл. 9. Разпределение на клиентите по пол

3. СТАТИСТИКА НА КОМПЛЕКС ЗА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА И СЕМЕЙСТВА ОБЩО – 306 КЛИЕНТИ

Табл. 10. Разпределение на клиентите по тип проблем

Табл. 11. Разпределение по вид клиенти

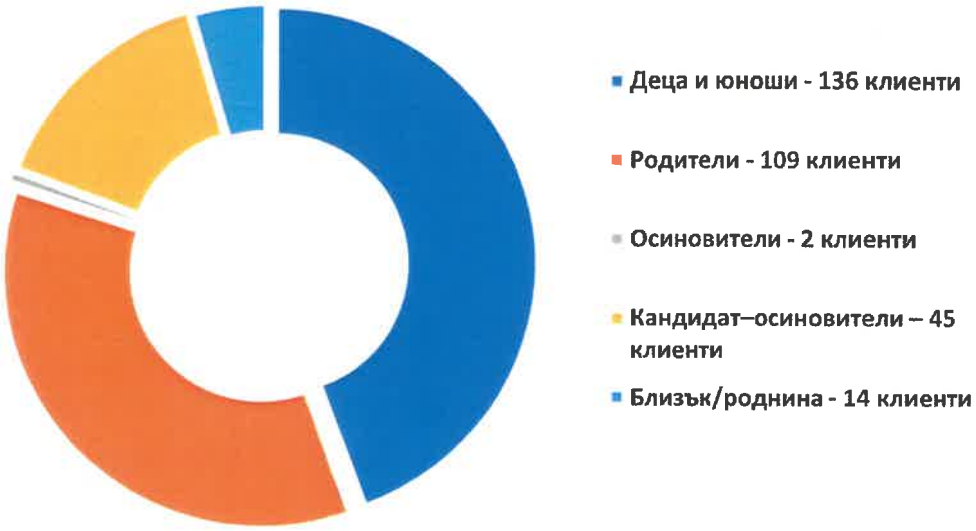

Табл. 12. Разпределение на клиентите по пол

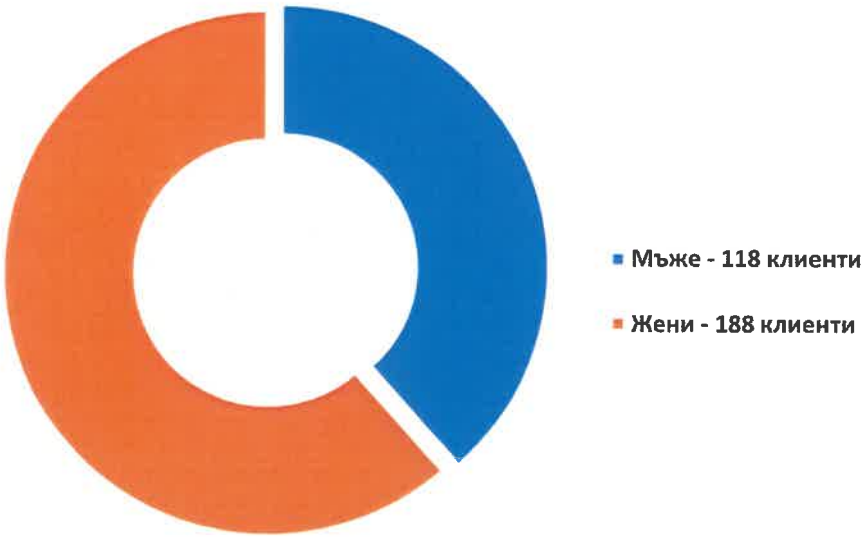

Табл. 13. Разпределение на клиентите по възраст

4. СТАТИСТИКА НА ЗВЕНО „МАЙКА И БЕБЕ КЪМ КОМПЛЕКС ЗА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА И СЕМЕЙСТВА

ОБЩО – 26 КЛИЕНТИ

Табл. 14. Разпределение на клиентите по вид услуга

Табл. 15. Разпределение клиенти по тип проблем

Табл. 16. Разпределение на клиентите по пол

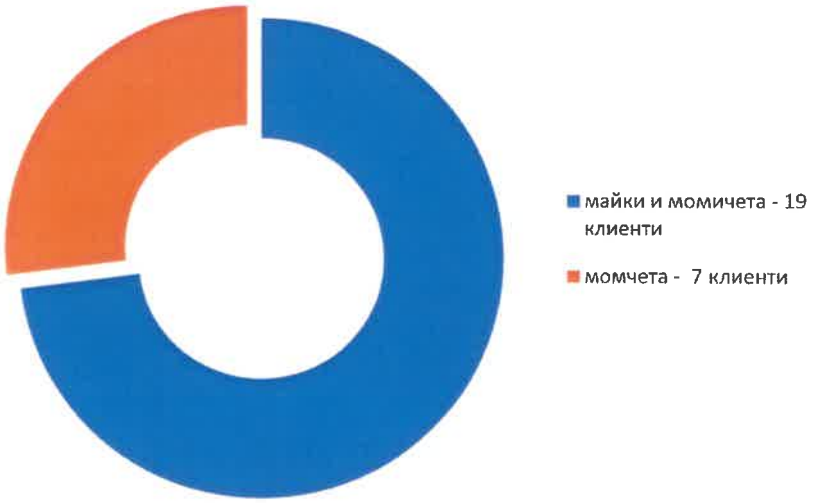
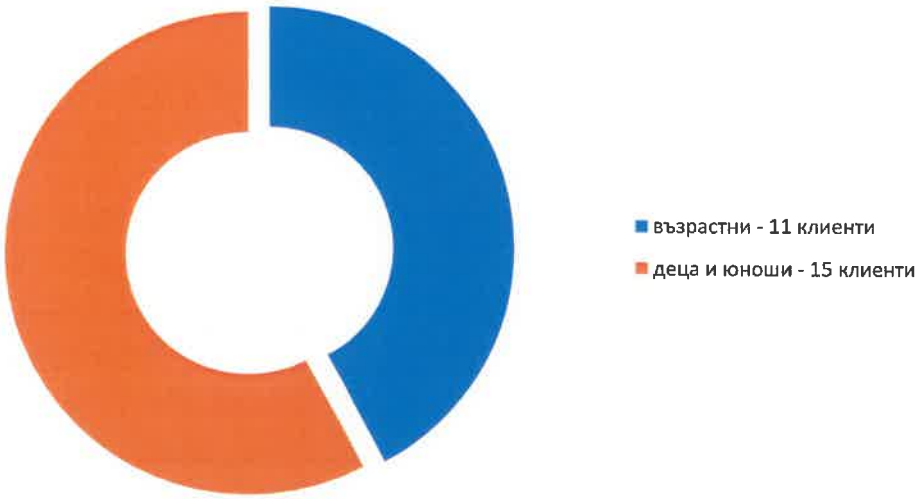

Табл. 17. Разпределение на клиентите по възраст

5. СТАТИСТИКА НА ГОРЕЩАТА ЛИНИЯ ЗА ПОСТРАДАЛИ ОТ НАСИЛИЕ

ОБЩО – 2821 КОНСУЛТАЦИИ

Табл. 18. Разпределение на клиентите по вид проблем

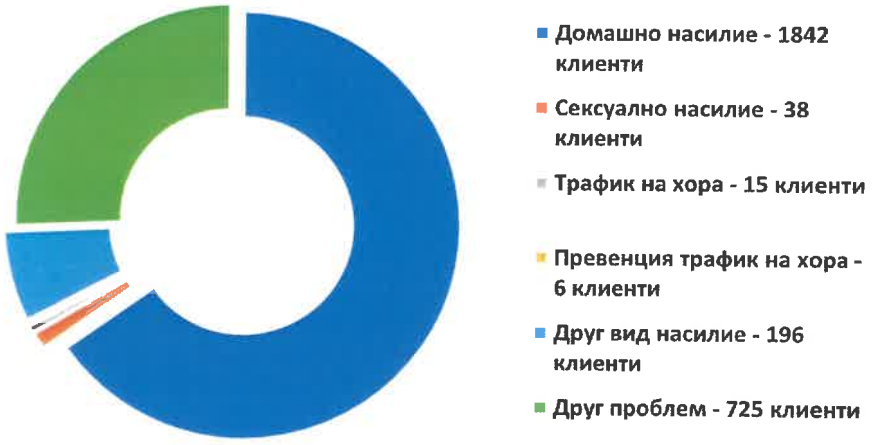

Табл. 19. Разпределение на случаите по вид домашно насилие

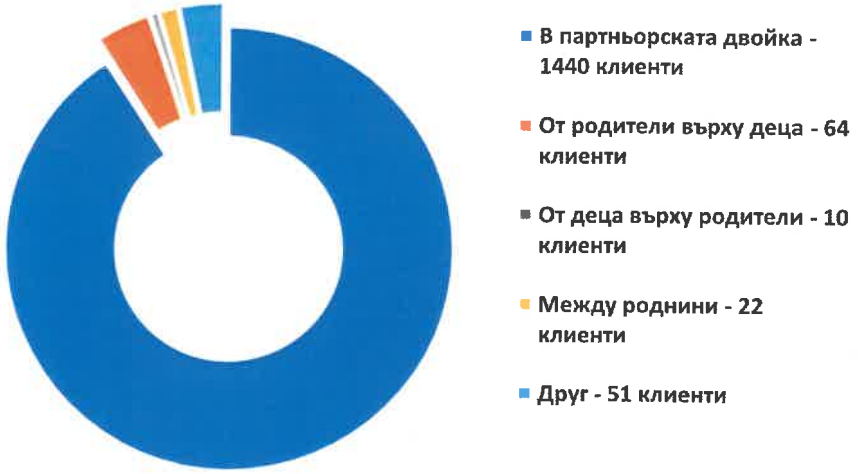

Табл. 20. Разпределение на консултациите според обаждащите

Табл. 21. Разпределение на клиентите по пол

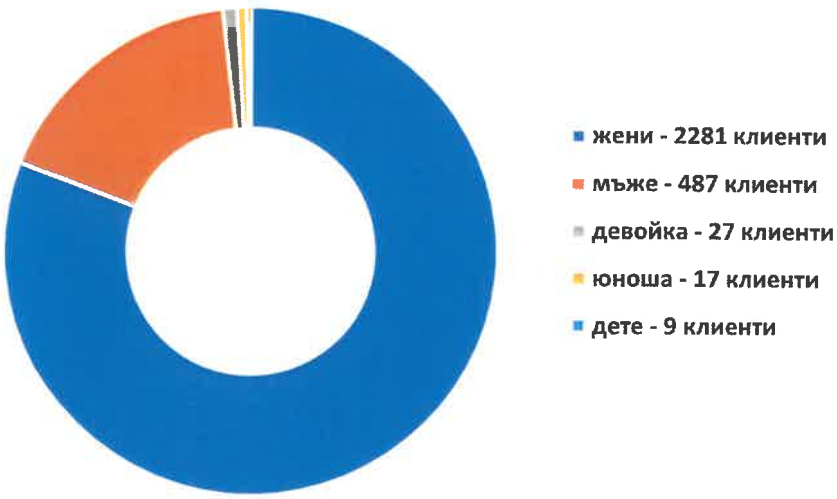

Табл. 22. Разпределение на обаждащите се според населеното място

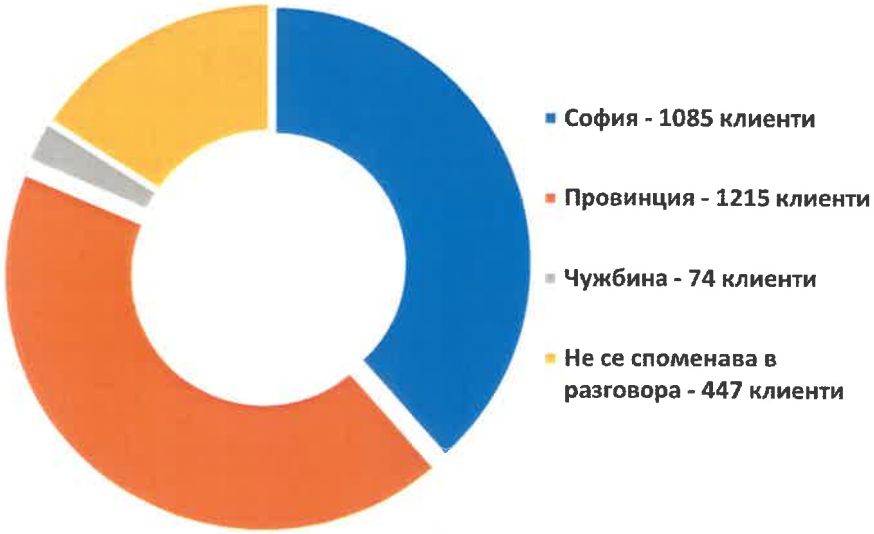

Табл. 23. Разпределение на клиентите по вид оказана помощ

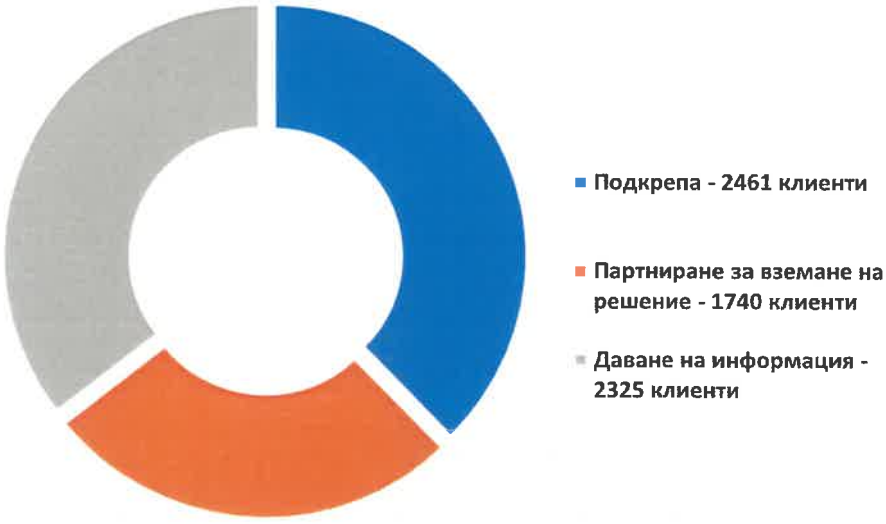
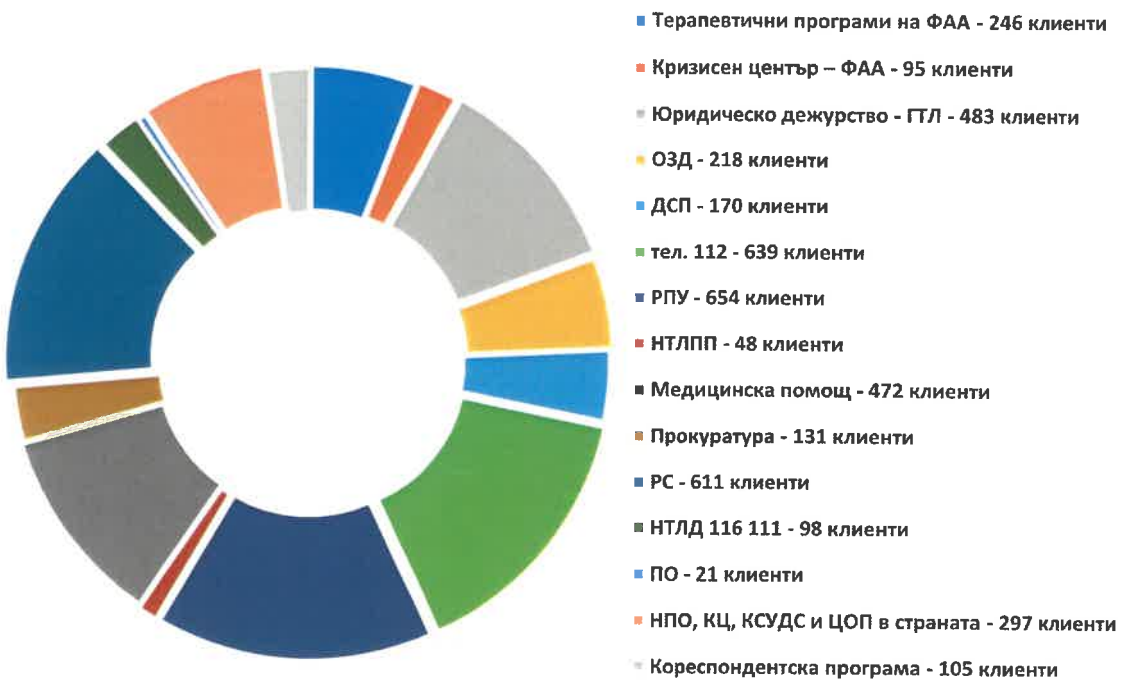

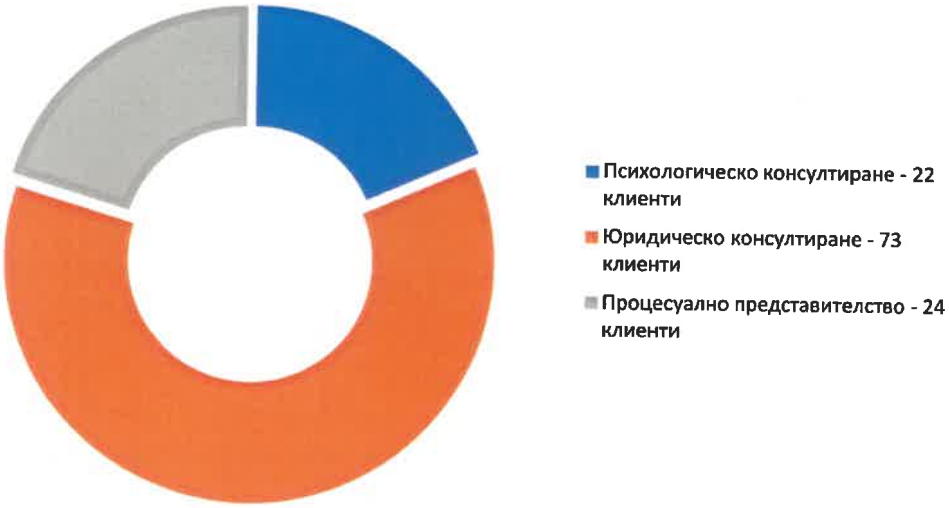
Табл. 24. Разпределение на обажданията според насочеността

6. СТАТИСТИКА НА ПРАВНА КЛИНИКА ЗА ЖЕНИ И ДЕЦА ЖЕРТВИ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ

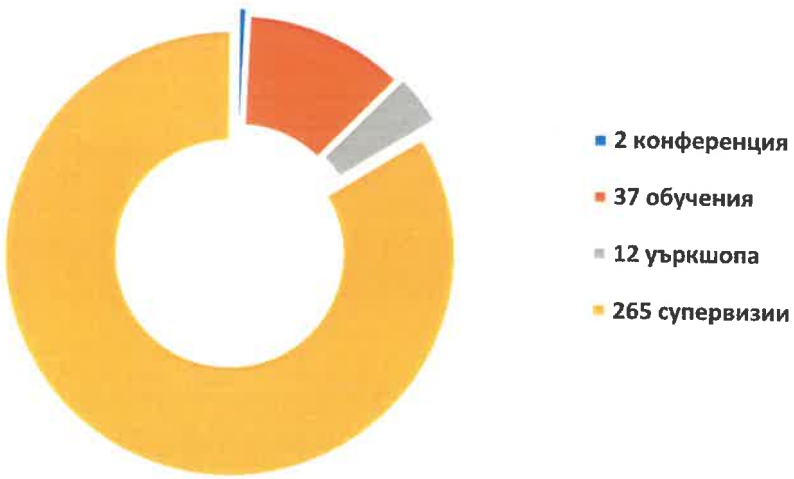
ОБЩО – 119 ПОТРЕБИТЕЛИ

Табл. 26. Разпределение по вид подкрепа

7. СТАТИСТИКА НА УЧЕБЕН ЦЕНТЪР

Табл. 27. Разпределение по дейности

За 2023 г. са проведени:

27 обучения, отнасящи се „Насилие, основано на пола. Същност, разпознаване и противодействие и домашно насилие.

1 уъркшоп за изработване на план за действие за прилагане на координиран подход за психичното здраве и връзката му с насилието;

1 мултидисциплинарно обучения в Кюстендил, съобразено с модела Зона Закрила

2 обучения за екипите на ЦОП Врана, Кюстендил и Ямбол за изграждане на капацитет за работа по модела ЗЗ

12 уъркшопа със заинтересовани лица в 12 области на страната за сърадване на Кризисни центрове/ Подслон за жени и деца, пострадали от насилие

3 онлайн обучения на тема „Превенция на сексуалната експлоатация и злоупотреба“ с представители на социални услуги и НПО

2 обучения на екипа на фондация „Асоциация Анимус“ на теми: „Групова динамика: дизайн и интервенции“ и „Обучения на обручители“.

2 обучения за доброволци на Национална гореща телефонна линия за пострадали от насилие 0800 186 76

Заключителна конференцията „Мерки за борба срещу насилието над жени!“

Заключителна конференция „Връзката между психичното здраве и насилието, основано на пола“

Към **Учебния център** за 2023 г. :

Бяха осъществени **265 супервизии**, които включиха специалисти от Центъра за консултиране, психотерапия и психоанализа, Комплекса за социални услуги за деца и семейства, Кризисен център „Св. Петка” и „Св. София“, и Горещата телефонна линия за преживели насилие.

Грант Торнтон ООД
Бул. Черни връх № 26, 1421 София
бул. Княз Борис I №111, 9000 Варна T
(+3592) 987 28 79, (+35952) 69 55 44
F (+3592) 980 48 24, (+35952) 69 55 33
E office@bg.gt.com
W www.grantthornton.bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До учредителите на
Фондация „Асоциация Анимус“
гр. София

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на Фондация Асоциация Анимус („Фондацията“), съдържащ счетоводния баланс към 31 декември 2023 г. и отчета за приходите и разходите, отчета за паричните потоци и отчета за собствения капитал за годината, завършваща на тази дата, както и приложението към финансовия отчет съдържащо информация относно счетоводната политика и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Фондацията към 31 декември 2023 г., нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Националните счетоводни стандарти (НСС) и българското законодателство.

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Фондацията в съответствие с „Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС)", заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит, приложим в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с тези изисквания. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Закона за счетоводството и други приложими законови изисквания, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено. Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Националните счетоводни стандарти (НСС) и българското законодателство, както и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване

изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване на способността на Фондацията да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фондацията или да преустанови нейната дейност, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС и Закона за независимия финансов одит, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол;
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фондацията;
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството;
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фондацията да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фондацията да преустанови функционирането си като действащо предприятие;
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него" по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

(а) информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.

(б) докладът за дейността е изготвен в съответствие с приложимите законови изисквания; и

(в) в резултат на придобитото познаване и разбиране на дейността на Фондацията и средата, в която тя функционира, не сме установили случаи на съществено невярно представяне в доклада за дейността.

Марий Апостолов
Управител

Силвия Динова
Регистриран одитор отговорен за одита

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

София
Рег. № 032
ГРАНТ ТОРНТОН ООД

08.08 2024 г.

България, гр. София, бул. Черни връх №26

Счетоводен баланс
към 31 декември 2023 г.

РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	Бел.	Сума (в хил. лв.)		РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	Бел.	Сума (в хил. лв.)	
		Текуща год.	Предходна год.			Текуща год.	Предходна год.
а		1	2	а		1	2
А. Нетекущи активи				**А. Собствен капитал**			
I. Дълготрайни материални активи				I. Резерви			
1. Земи и сгради, в т.ч.:		213	237	1. Други резерви		871	819
- земи	3	40	40	**Общо за група I:**		**871**	**819**
- сгради	3	173	197	**Б. Задължения**			
2. Машини, производствено оборудване и апаратура		6	2	1. Задължения към доставчици, в т.ч.:	7	8	-
3. Съоръжения и други	3	7	5	до 1 година		8	-
Общо за група I:	3	**226**	**244**	2. Други задължения, в т.ч.	8	16	19
II. Дългосрочни финансови активи				до 1 година		16	19
1. Акции и дялове в предприятия от група	4	17	17	- осигурителни задължения, в т.ч.:	8	4	13
Общо за група II:		17	17	до 1 година		4	13
Общо за раздел А:		**243**	**262**	- данъчни задължения, в т.ч.:	8	12	6
Б. Текущи активи				до 1 година		12	6
I. Вземания				**Общо за раздел Б, в т.ч.:**		**24**	**19**
1. Вземания по проекти	5	69	126	до 1 година		24	19
2. Други вземания		-	11				
Общо за група I:		**69**	**137**	**В. Финансирания и приходи за бъдещи периоди, в т.ч.**			
II. Парични средства, в т. ч:				- финансирания	9	500	403
-в брой		7	8	**Общо за раздел В, в т.ч.:**		**500**	**403**
-в безсрочни сметки		1 076	835	до 1 година		500	403
Общо за група II:	*6*	**1 083**	**843**				
Общо за раздел Б:		**1 152**	**980**				
СУМА НА АКТИВА (А+Б)		**1 395**	**1 241**	**СУМА НА ПАСИВА (А+Б+В)**		**1 395**	**1 241**

Дата на съставяне: 19.06.2024 г.
Съставил:
/Станислава Стойчева/

Изпълнителни директори:
/Надежда Стойчева/
/Мария Чомарова/

С одиторски доклад от 09.08. 2024 г.
Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Марий Апостолов, управител
Силвия Динова, регистриран одитор отговорен за одита

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 032 ГРАНТ ТОРНТОН ООД

Пояснителните бележки към финансовия отчет от страница 5 до страница 18 представляват неразделна част от него.

Отчет за приходите и разходите
за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	Бел.	Сума (в хил. лв.)		НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	Бел.	Сума (в хил. лв.)	
		Текуща год.	Предходна год.			Текуща год.	Предходна год.
а		1	2	а		1	2
I. Разходи за дейността				**I. Приходи от дейността**			
А. Разходи за регламентирана дейност				**А. Приходи от регламентирана дейност**			
1. Дарения		98	219	1. Приходи от дарения под условие		2 676	1 997
2. Други разходи	10	2 524	1 872	2. Приходи от дарения без условие		67	56
Общо за раздел А:		**2 622**	**2 091**	3. Други приходи		7	2
Б. Административни разходи	11	**69**	**48**	**Общо за група I:**		**2 750**	**2 055**
Общо за група I:		**2 691**	**2 139**	**II. Печалба от стопанска дейност**		**-**	**-**
II. Финансови разходи				**III. Общо приходи**		**2 750**	**2 055**
1. Отрицателни разлики от промяна на валутни курсови		1	2				
2. Други разходи по финансови операции		6	4				
Общо за група II	12	**7**	**6**				
III. Общо разходи		**2 698**	**2 145**				
IV. Резултат		**52**	**60**				
Всичко /III+IV/		**2 750**	**2 205**	**Всичко /IV/**		**2 750**	**2 055**

Дата на съставяне: 19.06.2024 г.
Съставил:
/Станислава Стойчева/

Изпълнителни директори:
/Надежда Стойчева/
/Мария Чомарова/

С одиторски доклад от 08.08. 2024 г.
Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Марий Апостолов, управител
Силвия Динова, регистриран одитор отговорен за одита

Пояснителните бележки към финансовия отчет от страница 5 до страница 18 представляват неразделна част от него.

Отчет за паричните потоци
за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

Наименование на паричните потоци	Бел.	Текуща година	Предходна година
а	1	2	3
I. Наличност на паричните средства в началото на периода		**843**	**936**
II. Парични потоци от нестопанска дейност			
А. Постъпления от нестопанска дейност			
1. Получени дарения под условие		2 773	935
2. Получени дарения без условия		55	49
3. Други постъпления		8	1 151
Всичко постъпления от нестопанска дейност		**2 836**	**2 135**
Б. Плащания за нестопанска дейност			
1. Изплатени заплати		(1 461)	(1 159)
2. Изплатени осигуровки		(422)	(326)
3. Плащания по банкови и валутни операции		(7)	(4)
4. Плащания за услуги		(542)	(472)
5. Други плащания		(164)	(267)
Всичко плащания за нестопанска дейност		**(2 597)**	**(2 228)**
В. Нетен паричен поток от нестопанска дейност		**240**	**(93)**
III. Парични потоци от стопанска дейност		**-**	**-**
А. Постъпления от стопанска дейност		**-**	**-**
Б. Плащания за стопанска дейност		**-**	**-**
В. Нетен паричен поток от стопанска дейност		**-**	**-**
IV.Наличност на парични средства в края на периода	6	**1 083**	**843**
V.Изменение на паричните средства през периода		**240**	**(93)**

Дата на съставяне: 19.06.2024 г.
Съставил:
/Станислава Стойчева/

Изпълнителни директори:
/Надежда Стойчева/
/Мария Чомарова/

С одиторски доклад от 08.08. 2024 г.
Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Марий Апостолов, управител
Силвия Динова, регистриран одитор отговорен за одита

Пояснителните бележки към финансовия отчет от страница 5 до страница 18 представляват неразделна част от него.

Отчет за собствения капитал
за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

Показатели	Други резерви	Текуща печалба	Общо собствен капитал
а	1	2	3
1. Салдо в началото на отчетния период	**819**	**-**	**819**
2. Финансов резултат за текущия период	-	52	52
3. Разпределение на печалба в резерви	52	(52)	-
4. Салдо към края на отчетния период	**871**	**-**	**871**
5. Собствен капитал към края на отчетния период	**871**	**-**	**871**

Дата на съставяне: 19.06.2024 г.
Съставил:
/Станислава Стойчева/

Изпълнителни директори:
/Надежда Стойчева/
/Мария Чомарова/

С одиторски доклад от 08.08. 2024 г.
Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Марий Апостолов, управител
Силвия Динова, регистриран одитор отговорен за одита

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 032 ГРАНТ ТОРНТЪН ООД

Пояснителните бележки към финансовия отчет от страница 5 до страница 18 представляват неразделна част от него.

Приложение към финансовия отчет

1 Обща информация

Фондация „Асоциация Анимус” (Фондацията) е учредена през 1997 г. с решение от 17.04.1997 г. и с решение от 23.05.2001 г. на основание чл. 18 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел. Седалището и адресът на управление е ул. Екзарх Йосиф № 85. През 2002 г. Фондацията е вписана в Централния регистър при Министерството на правосъдието под № 016/18.02.2002 г. като Фондация за осъществяване на дейност в обществена полза, ЕИК 121452127.

Фондацията преследва общо хуманни цели и изпълнява дейностите, записани в Устава на организацията: проектира и осъществява консултативни центрове за специализирана професионална помощ, насърчава разработването и провежда образователни и обучителни програми, осъществява контакти за размяна на опит със сродни организации в чужбина, публикува материали в областта на своята дейност, организира симпозиуми, конференции, работни срещи, културни и художествени прояви и др.

Фондацията е получила следните лицензи и удостоверения, които са издадени от Агенция за качество на социалните услуги (АКСУ):

- Лиценз №Л-3129-226/14.05.2021 г., за предоставяне на социална услуга „Информиране и консултиране“ – (ГТЛ);
- Лиценз №Л-3129-448/10.08.2021 г., за предоставяне на социална услуга „Терапия и рехабилитация“;
- Лиценз №Л-3129-449/10.08.2021 г., за предоставяне на социална услуга „Информиране и консултиране“;
- Лиценз №Л-3129-450/10.08.2021 г., за предоставяне на социална услуга „Застъпничество и посредничество“;
- Лиценз №Л-3129-451/10.08.2021 г., за предоставяне на социална услуга „Осигуряване на подслон“;
- Лиценз №Л-3129-646/11.10.2021 г., за предоставяне на социална услуга „Общностна работа“;
- Лиценз №Л-3129-647/11.10.2021 г., за предоставяне на социална услуга „Обучение за придобиване на умения“;

Кризисният център има издадени следните удостоверения:

Удостоверение за регистрация на обект за търговия на дребно с храни №0672/ 20.03.2012 г., с регистрационен № 222500463 като обект за обществено хранене

Органи на Фондацията са Общо събрание, Изпълнителни директори и Почетен съвет.

Фондацията се представлява от изпълнителните директори Мария Чомарова и Надежда Стойчева заедно и поотделно.

Списъчният състав на Фондацията към 31.12.2023 г. е 73 лица (31.12.2022 - 46 лица), а доброволните сътрудници през 2023 г. са 27 бр. (2022 г. са 15 бр.).

3 Справка за нетекущите (дълготрайните) активи към 31 декември 2023 г.

(хил. лв.)

Показатели	Отчетна стойност на нетекущите активи			Начислена амортизация			Балансова стойност в края на периода
	В началото на периода	На постъпили през периода	В края на периода (1+2)	В началото на периода	Начислена през периода	В края на периода (4+5)	
а	1	2	3	4	5	6	7
I. Дълготрайни материални активи							
1. Земи и сгради, в т.ч.:	619	-	619	(382)	(23)	(406)	213
- земи	40	-	40	-	-	-	40
- сгради	579	-	579	(382)	(23)	(406)	173
2. Машини, производствено оборудване и апаратура	55	8	63	(53)	(4)	(57)	6
3. Съоръжения и други	89	4	93	(83)	(3)	(86)	7
Общо за група I:	**763**	**12**	**775**	**(518)**	**(31)**	**(549)**	**226**
II. Дългосрочни финансови активи							
1. Акции и дялове в предприятия от групата	17	-	17	-	-	-	17
Общо за група II:	**17**	**-**	**17**	**-**	**-**	**-**	**17**
Общо нетекущи (дълготрайни) активи (I + II)	**780**	**12**	**792**	**(518)**	**(31)**	**(549)**	**243**

3.1 Нематериални активи

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални активи - по групи активи е, както следва:

	Програмни продукти хил. лв.
Отчетна стойност	13

3.1 Дълготрайни материални активи

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи - по групи активи е, както следва:

	Машини и оборудване хил. лв.	Съоръжения и други хил. лв.	Общо хил. лв.
Отчетна стойност	54	80	134

4 Дългосрочни финансови активи

4.1. Акции и дялове в предприятия от група

Фондацията има следните инвестиции в дъщерни предприятия:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	2023 хил. лв.	участие %	2022 хил. лв.	участие %
Блага Баба Блага ЕООД	България	Производство и продажба на закуски	7	100	7	100
Обучение и консултиране ЕООД	България	Обучение и консултиране	5	100	5	100
Анимус ЕООД	България	Обучение и консултиране	5	100	5	100
Омоними ЕООД	България	Мониторинг, обучение и консултиране	-	100	-	100
			17		**17**	

Дъщерните дружества са отразени във финансовия отчет на Фондацията по себестойност. През 2023 г. и 2022 г. Фондацията не е получила дивиденти от тях. Фондацията няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с инвестициите в дъщерни дружества.

5 Вземания по проекти

Най-значимите вземания към 31 декември са представени, както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
ФДА В защита на правата на човека	27	17
Световна здравна организация	21	-
Body Shining	10	-
Договор за безвъзмездна помощ с Министерството на правосъдието	7	2
Други	4	2
ACTIVATE	-	14
Активни срещу насилието	-	34
We Too	-	55
WAVE and UN	-	2
	69	**126**

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на вземанията по проекти се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност. Всички вземания на Фондацията са прегледани относно индикации за обезценка.

6 Парични средства

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	417	212
- евро	666	631
Пари и парични еквиваленти	**1 083**	**843**

7 Задължения към доставчици

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Обучение и консултиране ЕООД	4	-
АНИМУС ЕООД	4	-
	8	**-**

8 Други задължения

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Задължение за осигуровки на персонала	4	13
Задължения за данък върху доходите на физическите лица	12	6
	16	**19**

Като организация, създадена с нестопанска цел, Фондацията не подлежи на облагане по реда на ЗКПО освен за приходите, реализирани от стопанска дейност. През 2023 г. няма реализирани приходи от стопанска дейност.

9 Финансирания

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Финансирания за нетекущи активи	152	159
Финансирания за текущи разходи	348	244
Общо финансирания	**500**	**403**

Сумите, получени от местни и чуждестранни източници за покупка на нетекущи активи, се признават като приход до размера на начислените текущи разходи за амортизация на съответните нетекущи активи, закупени с тези финансирания.

Сумите, получени от местни и чуждестранни източници за финансиране на текущите разходи, се признават за приход до размера на действително направените разходи за регламентирана дейност.

10. Други разходи

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Разходи за материали	(174)	(134)
Разходи за външни услуги	(836)	(736)
Разходи за персонала	(1 491)	(1 179)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	(16)	(33)
Други разходи	(7)	(57)
	(2 524)	**(1 872)**

Разходите за независим финансов одит на Фондацията за 2023 г. възлизат на 3 хил. лв. (2022 г.: 2 хил. лв.).

11. Административни разходи

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Разходи за материали	(6)	(5)
Разходи за външни услуги	(36)	(24)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	(11)	-
Разходи за персонала	(14)	-
Други разходи	(2)	(19)
	(69)	**(48)**